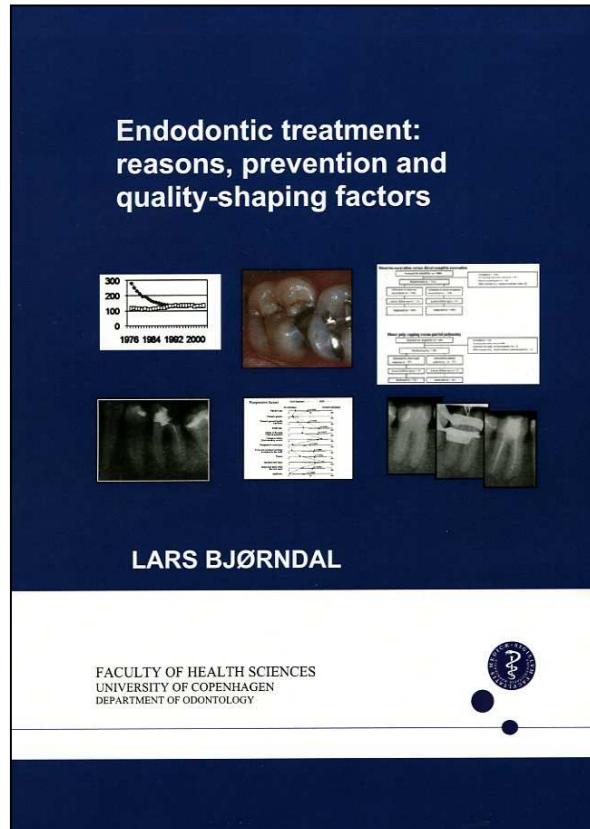

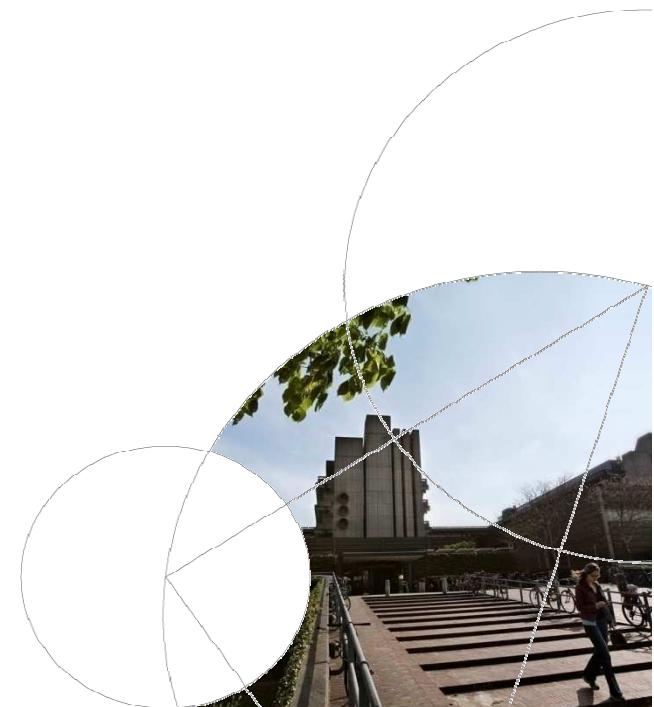
Dansk Endodontiforeningens Årsmøde 2012

Hindsgalv

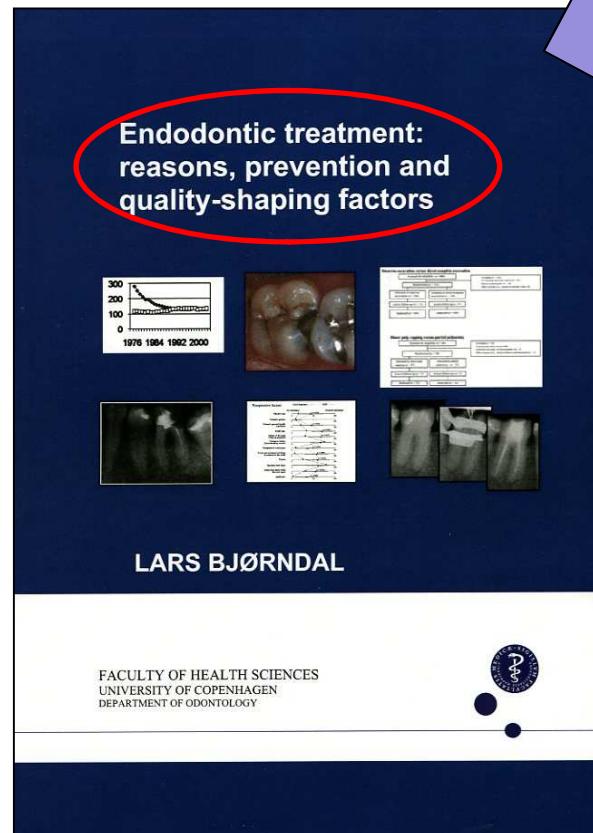

Lars Bjørndal
Afdeling for
Cariologi og
Endodonti

Disputats forsvar maj

INKLUDEREDE PUBLIKATIONER

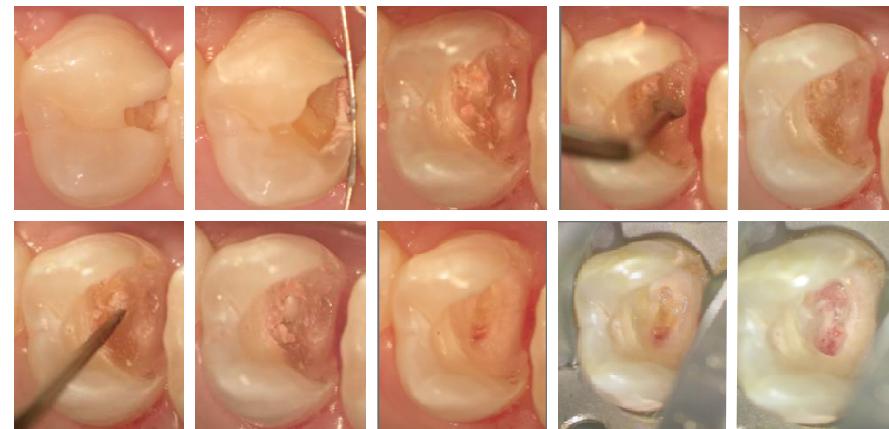
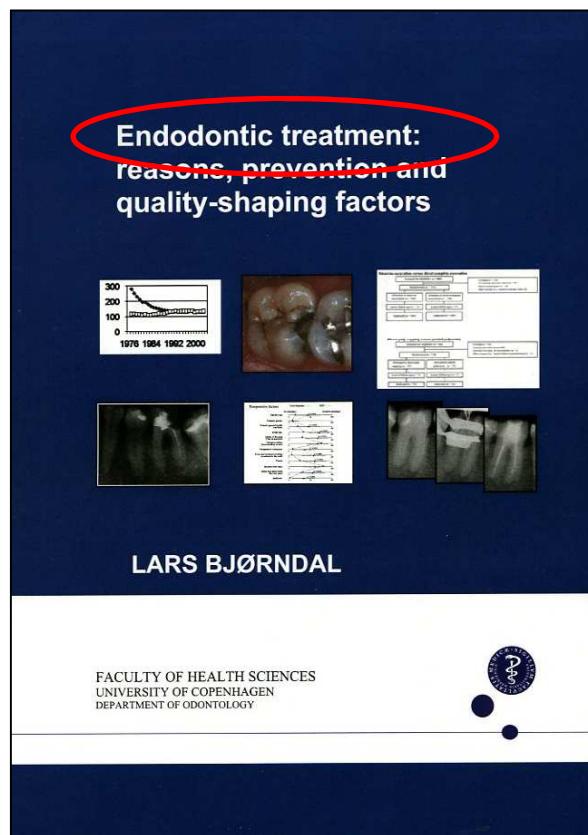

6 PUBLIKATIONER

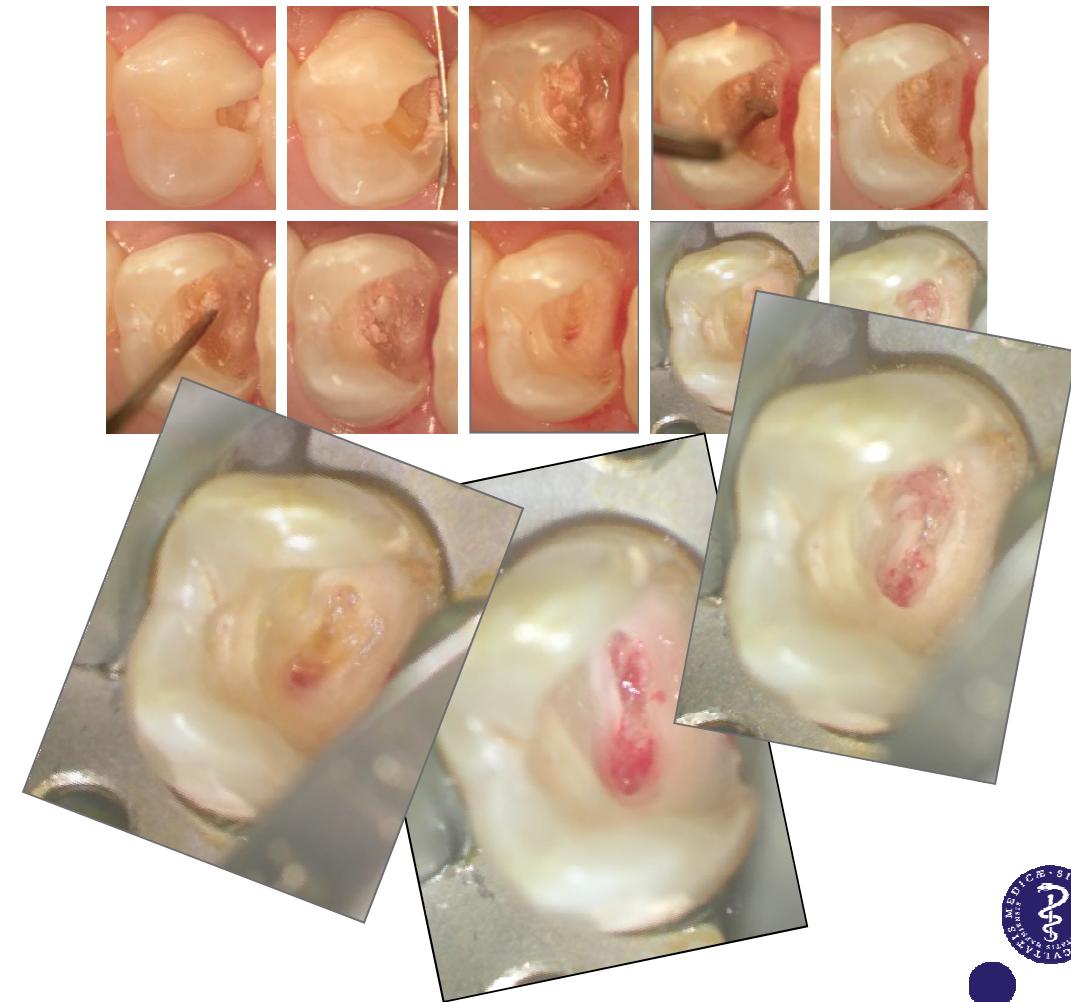
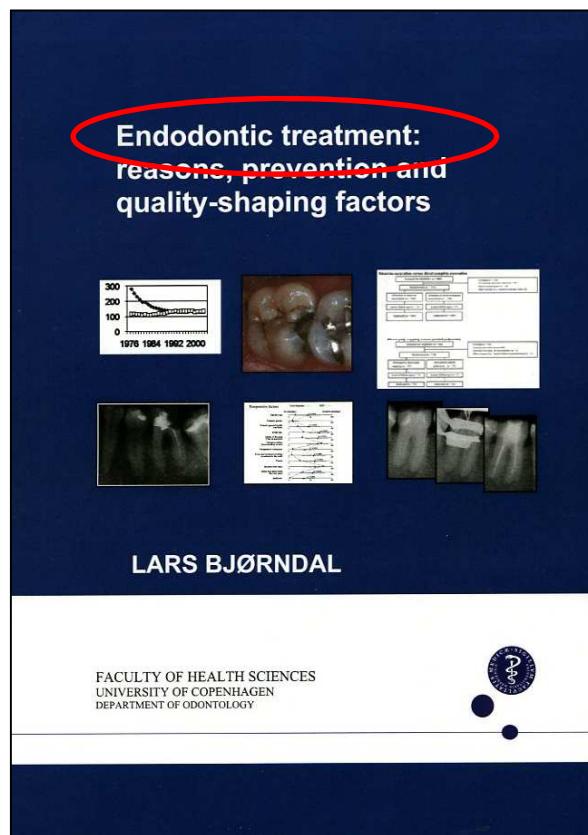
- Bjørndal L, Reit C (2004) The annual frequency of root fillings, tooth extractions and pulp-related procedures in Danish adults during 1977-2003. *International Endodontic Journal* **37**, 782-8.
- Bjørndal L, Laustsen MH, Reit C (2006) Root canal treatment in Denmark is most often carried out in carious vital molar teeth and treatments are rare. *International Endodontic Journal* **39**, 785-90.
- Bruun G, Markvart M, Thordrup M, Dige I, A. Ericsson D, EM, Wenzel A (2007) Treatment of primary caries in randomized controlled trials: adhesive vs. direct complesion, pulpotomy vs. pulpectomy, capping vs. partial pulpectomy. *Journal of Oral Sciences* **10**.
- Bjørndal L, Reit C (2005) The adoption of endodontic technology amongst Danish general dental practitioners. *International Endodontic Journal* **38**, 52-8.
- Bjørndal L, Laustsen MH, Reit C (2007) Danish practitioners' assessment of factors influencing the outcome of endodontic treatment. *Oral Surgery, Oral Medicine, Oral Pathology, Oral Radiology and Endodontology* **103**, 570-5.
- Bjørndal L, Reit C (2008) Endodontic malpractice claims in Denmark 1995-2004. *International Endodontic Journal* **41**, 1059-65.

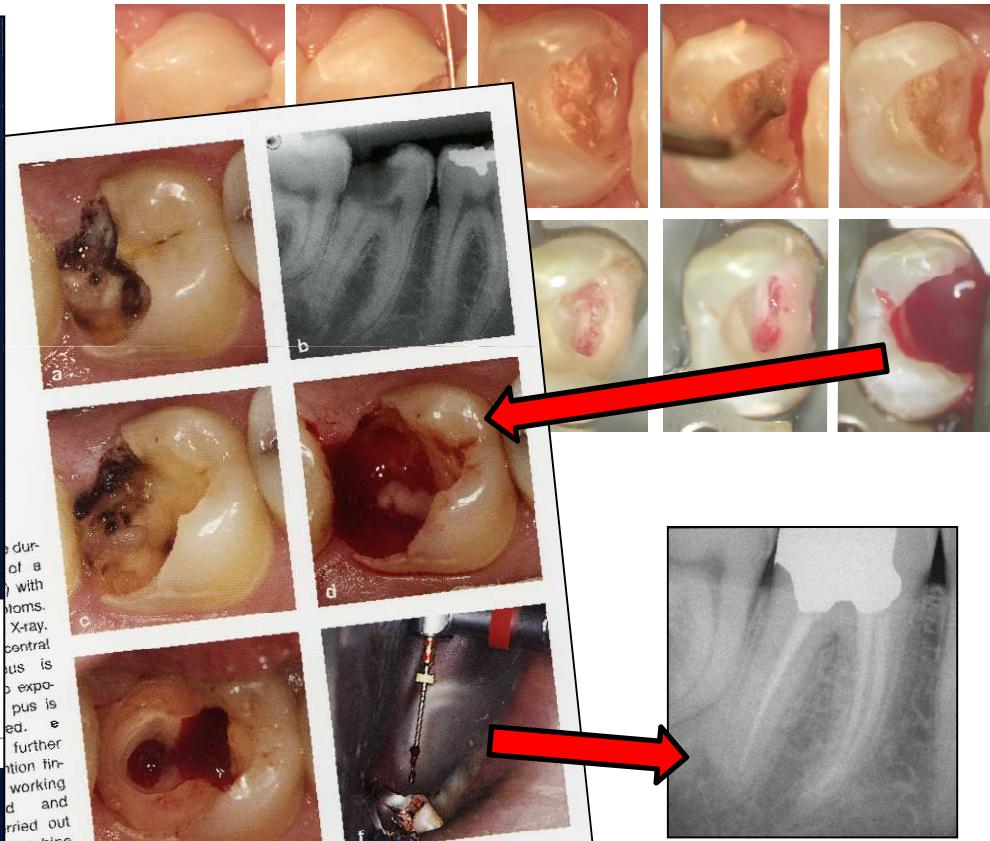
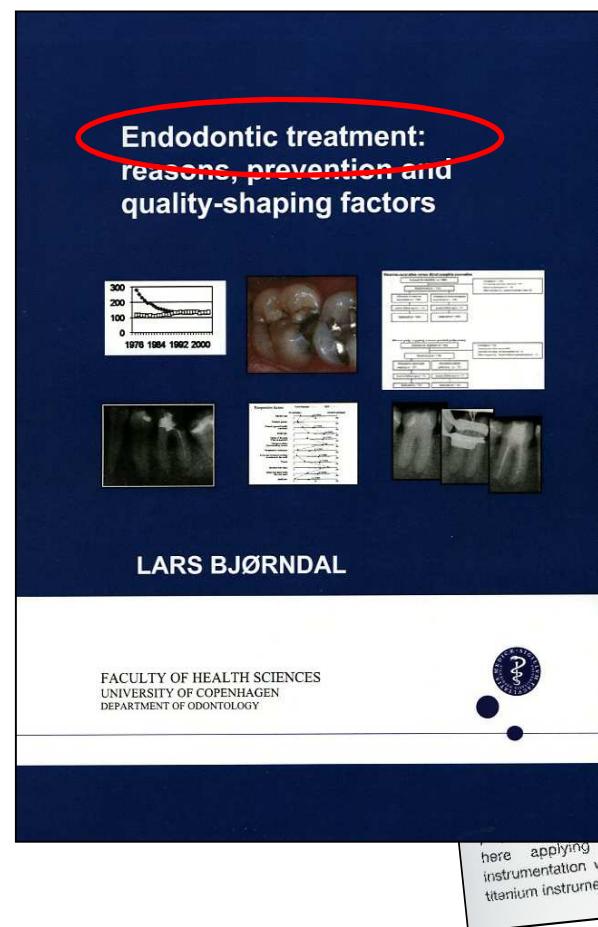
Profund caries behandling (Ekskaverings dilemma)

Muligheden for at behandle den eksponerede pulpa

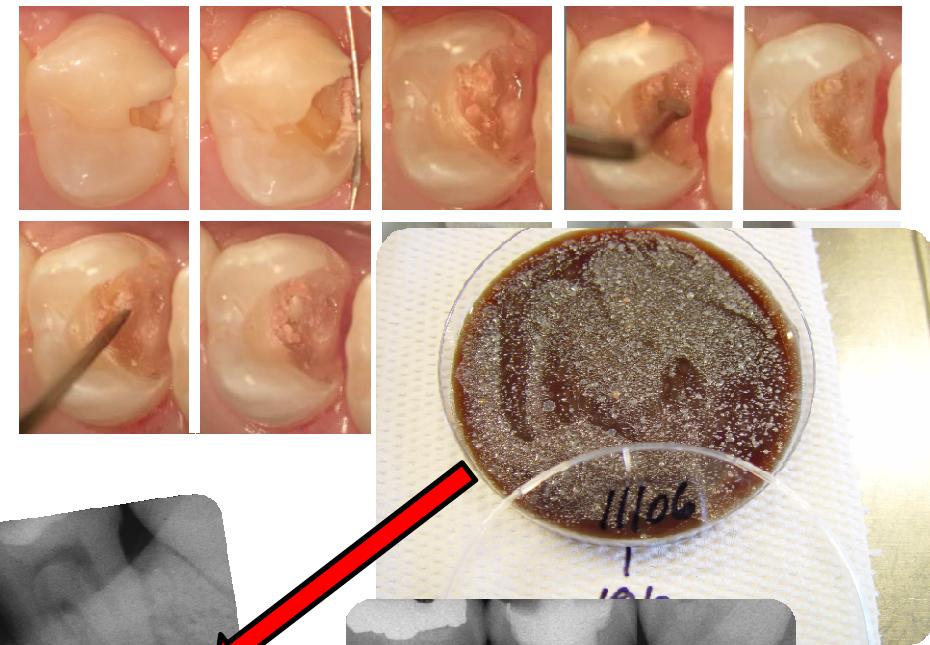
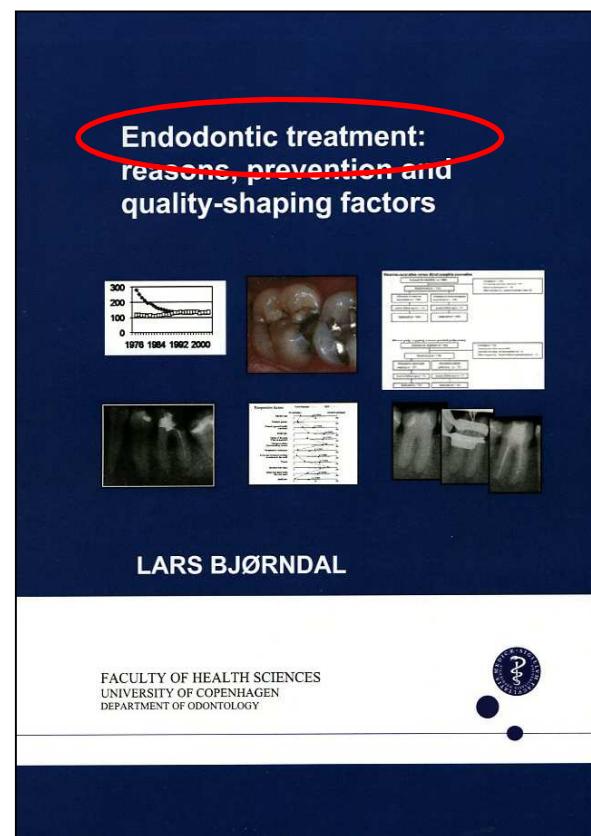
Fjernelsen af den irreversible inflammerede pulpa (Pulpektomi)

Bjørndal L, Nordic
Dentistry Yearbook 2004

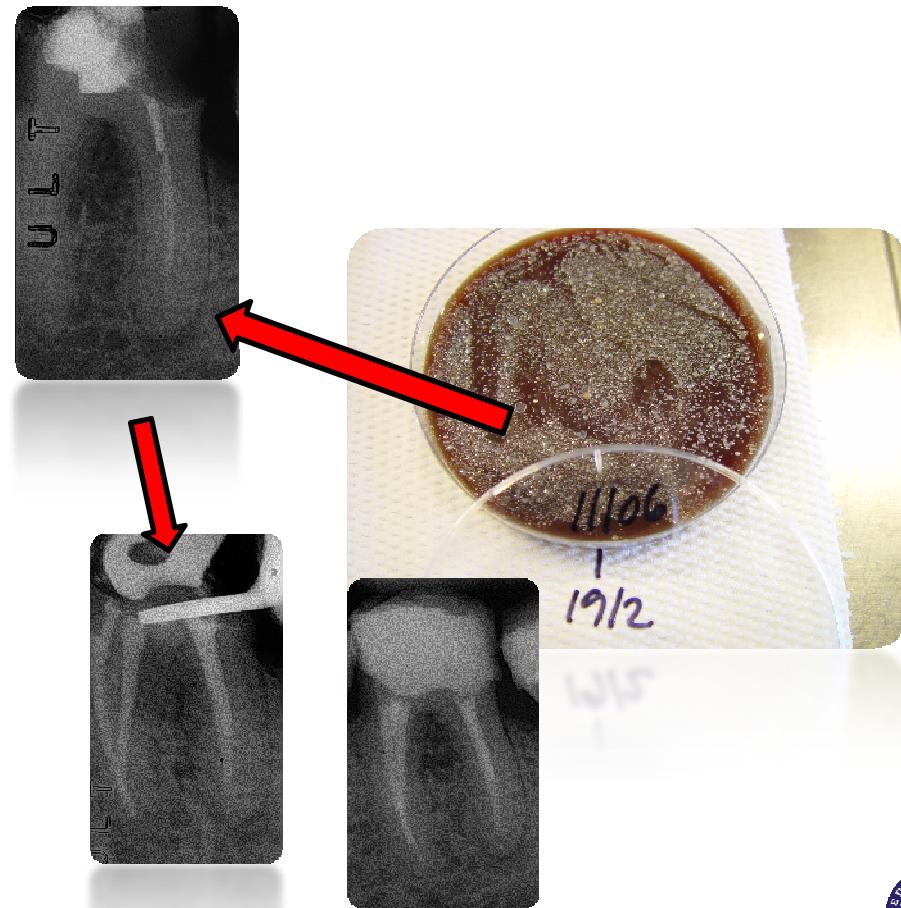
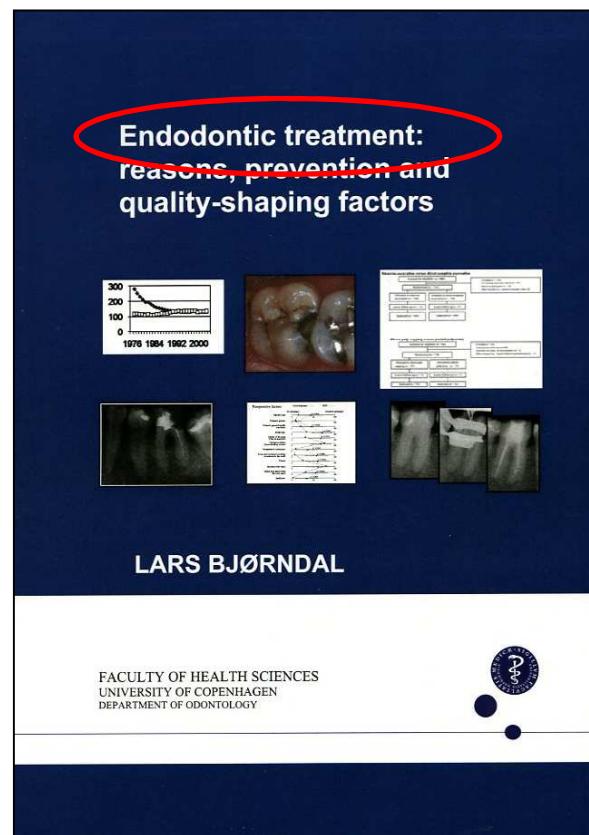
Kanal behandling af den nekrotiske og bakterieinficerede tand

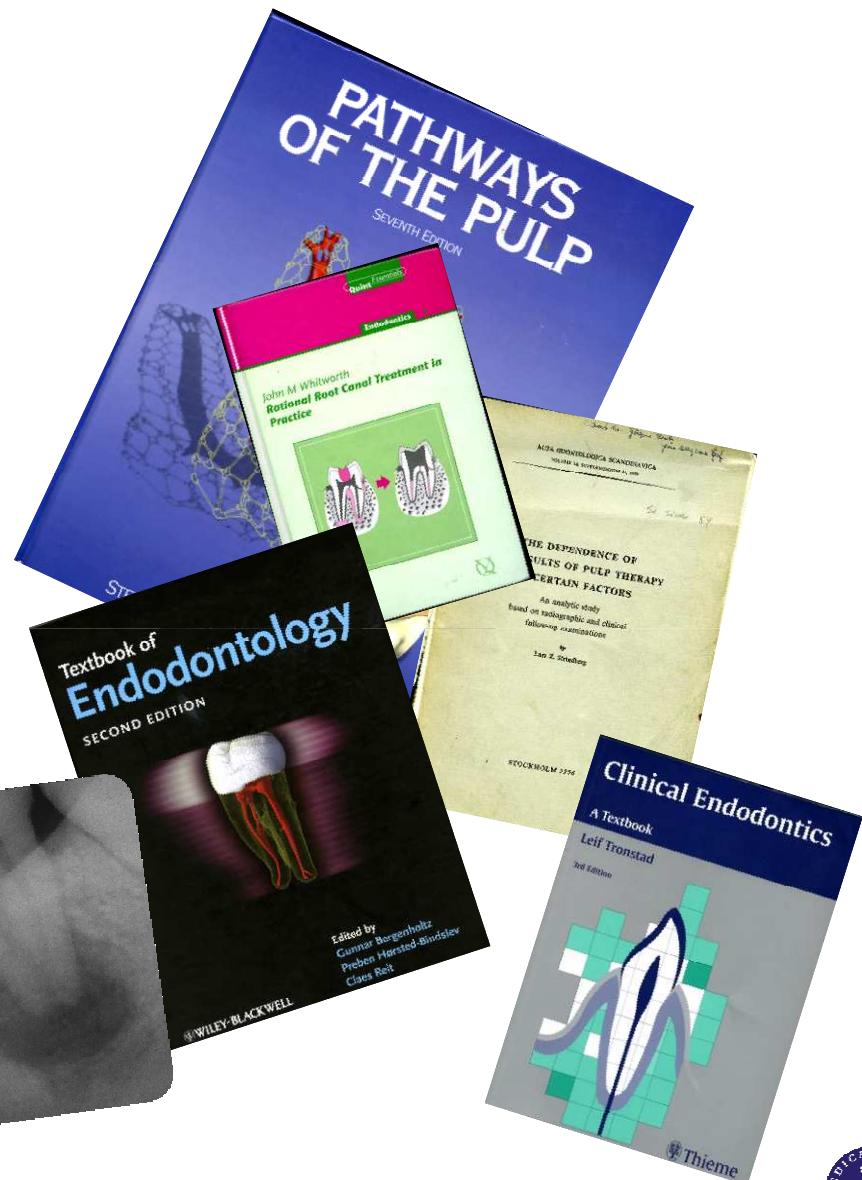
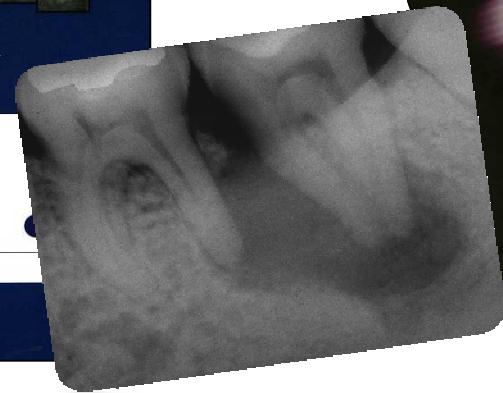
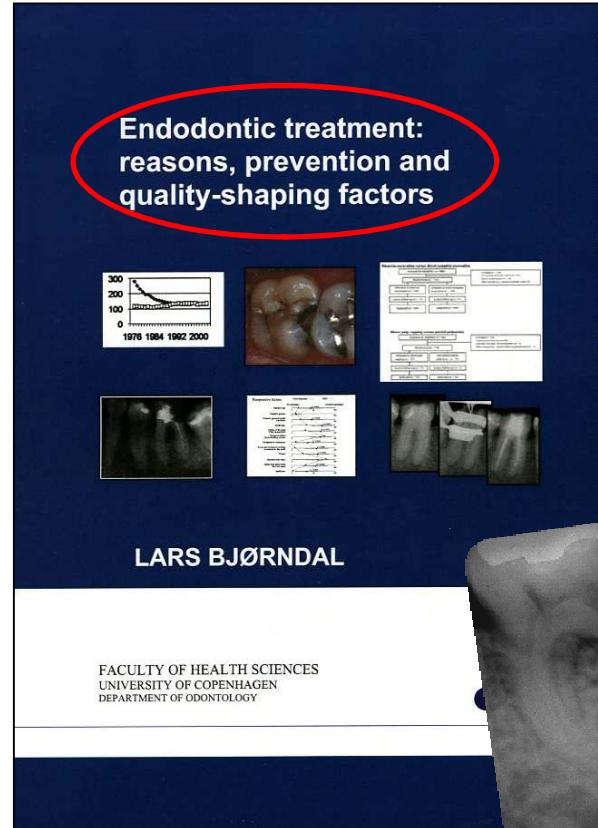
Bjørndal L,
Tandlægebladet 2010

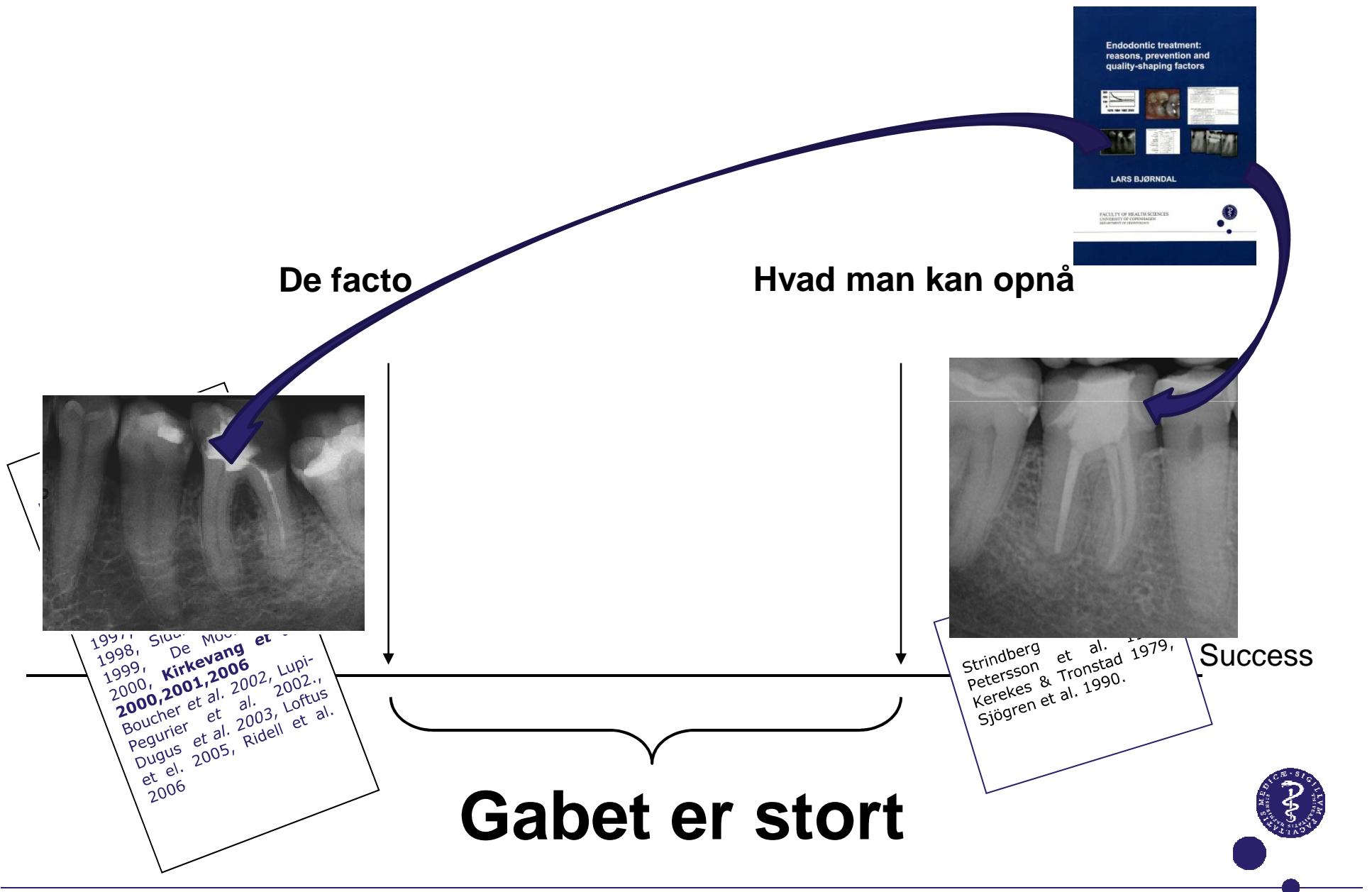

Revision af den rodfyldte tand

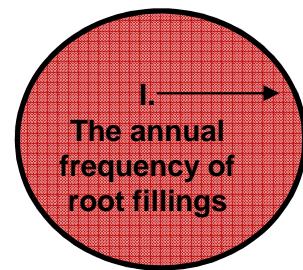

Setting the stage!

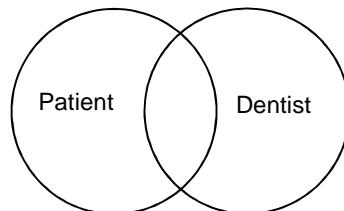

STUDIE I

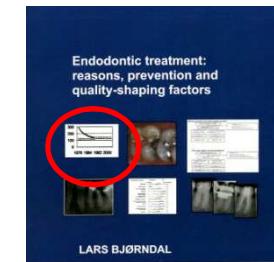
Context:
Danish National Health Insurance
Remuneration system

Hypothesis I:
Caries prevalence

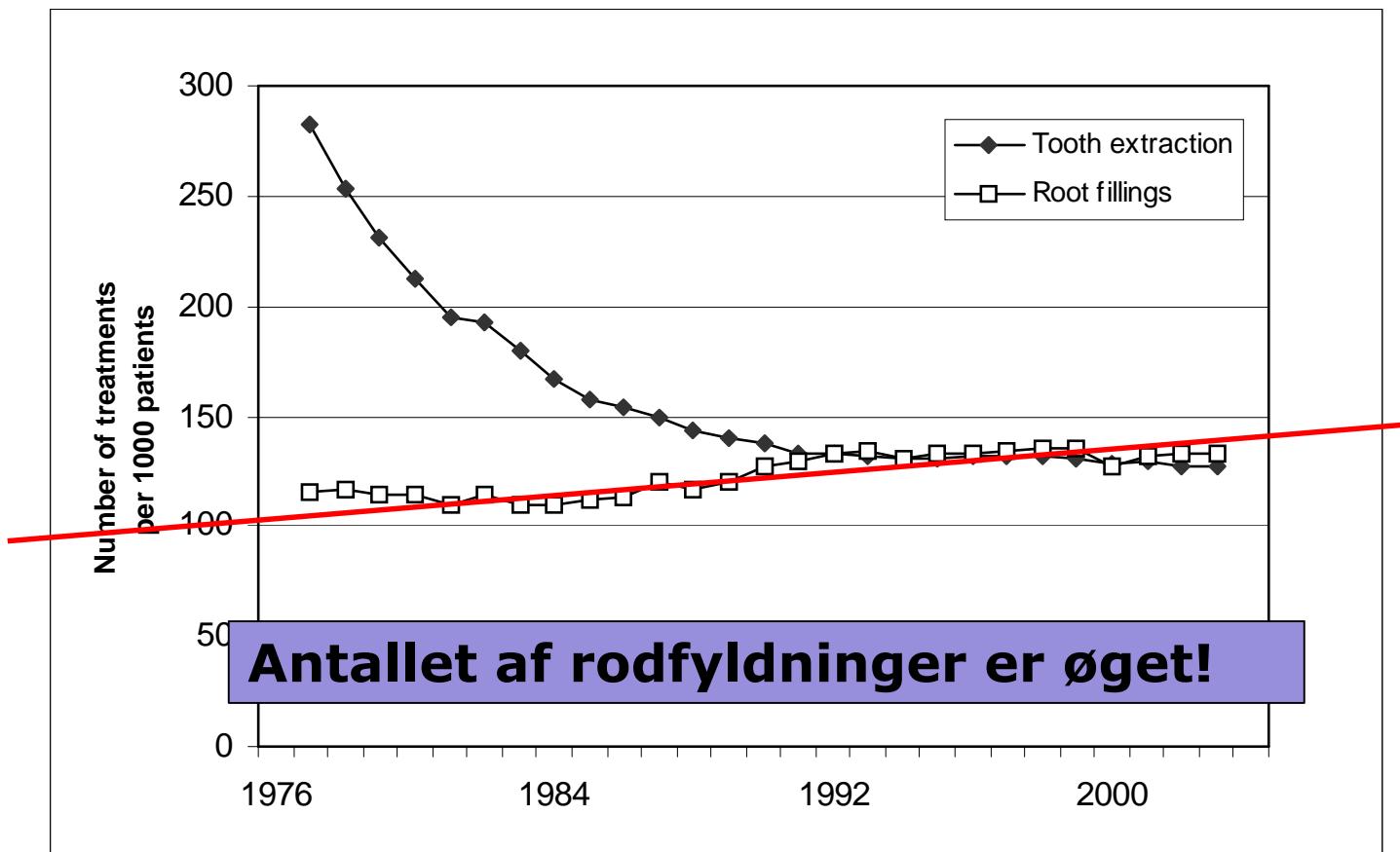
Pulpal disease
Endodontic treatments

Aim I:
Treatment frequency
over 25 years

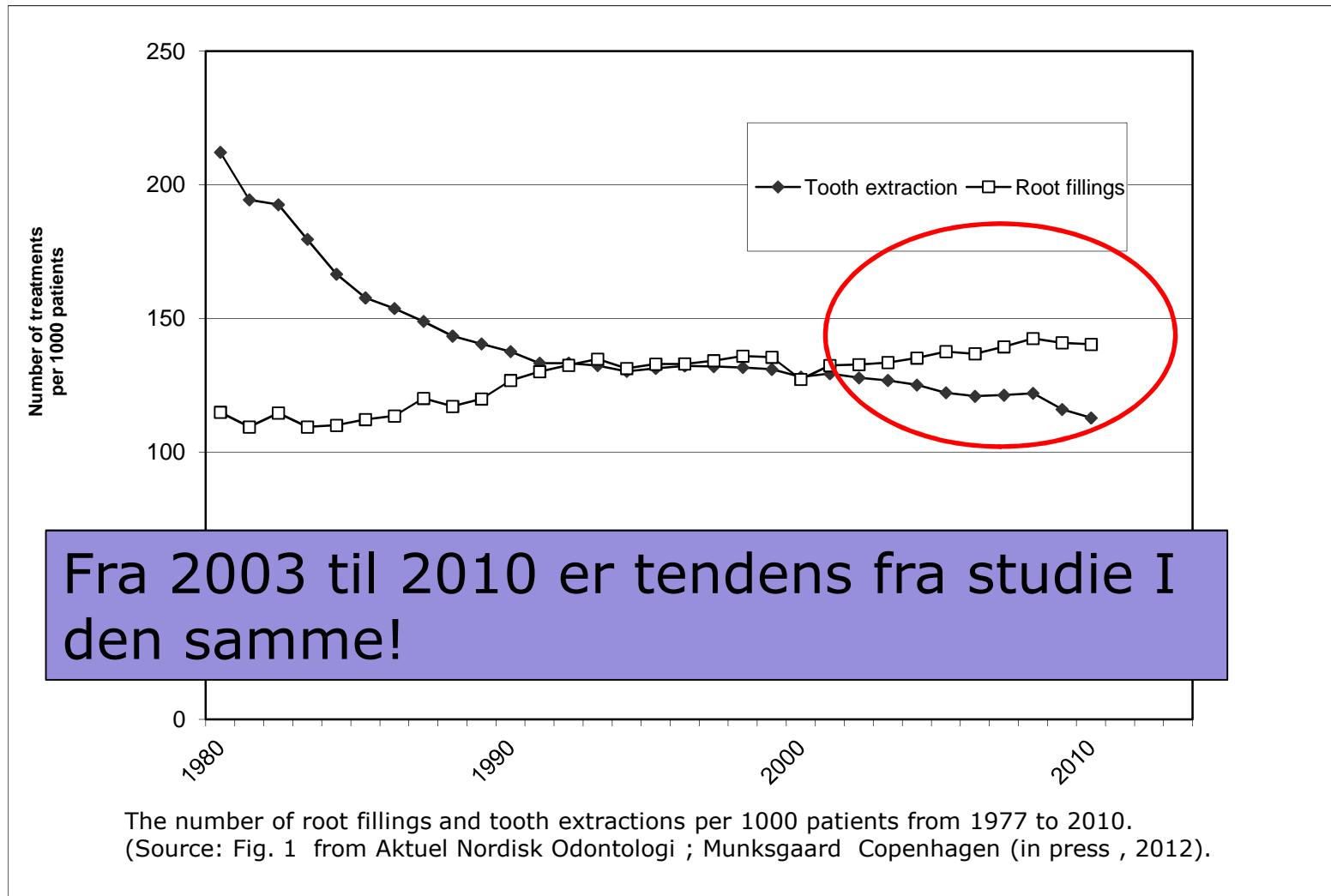
FACULTY OF HEALTH SCIENCES
UNIVERSITY OF COPENHAGEN
DEPARTMENT OF DENTISTRY

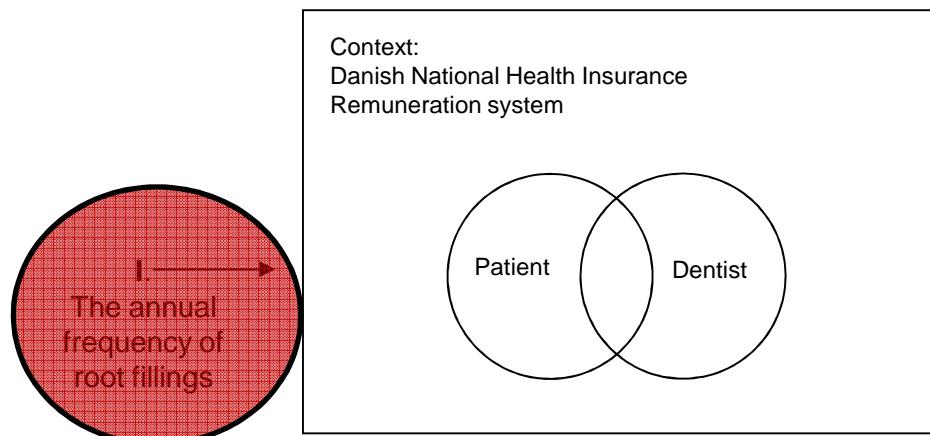
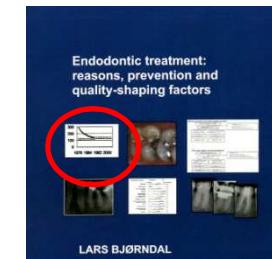

The number of root fillings and tooth extractions per 1000 patients from 1977 to 2003.
(Source: Fig. 2 from **Study I**. Reprinted with permission from International Endodontic Journal, Wiley-Blackwell, Oxford)

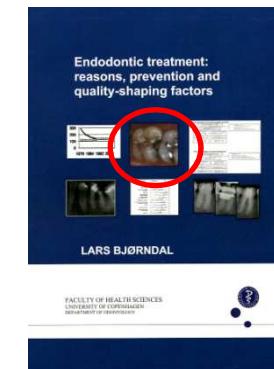
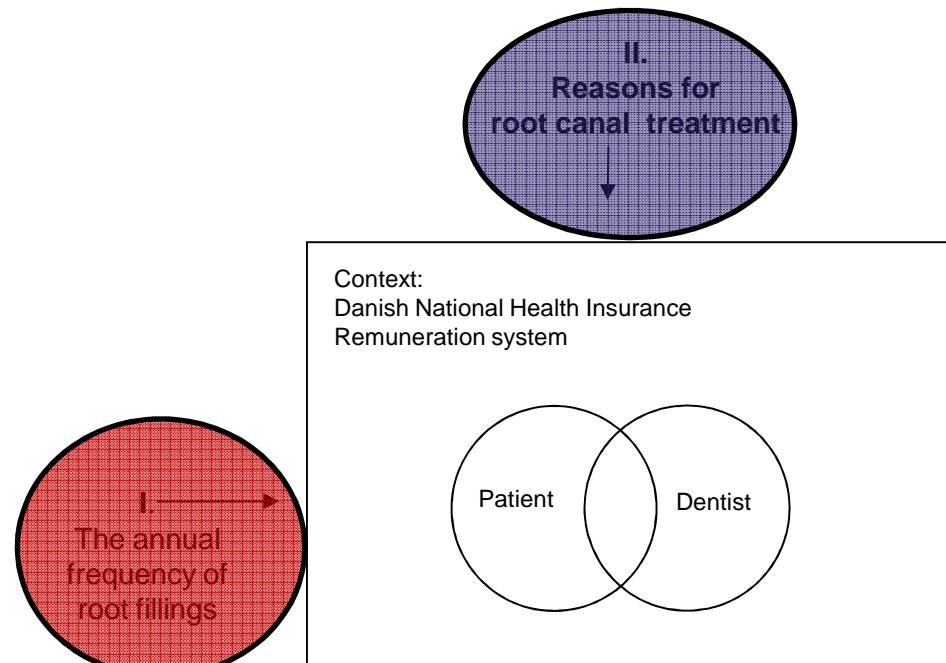

Antallet af rodfyldninger er øget!

STUDIE II

Hypothesis II:
**Caries not the main
reason for root canal
treatment**

Aim II:
**Questionnaire
exploring reasons for
root canal treatments**

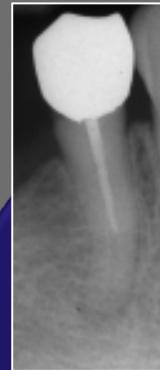
Årsager til den sidst udførte rodbehandling?

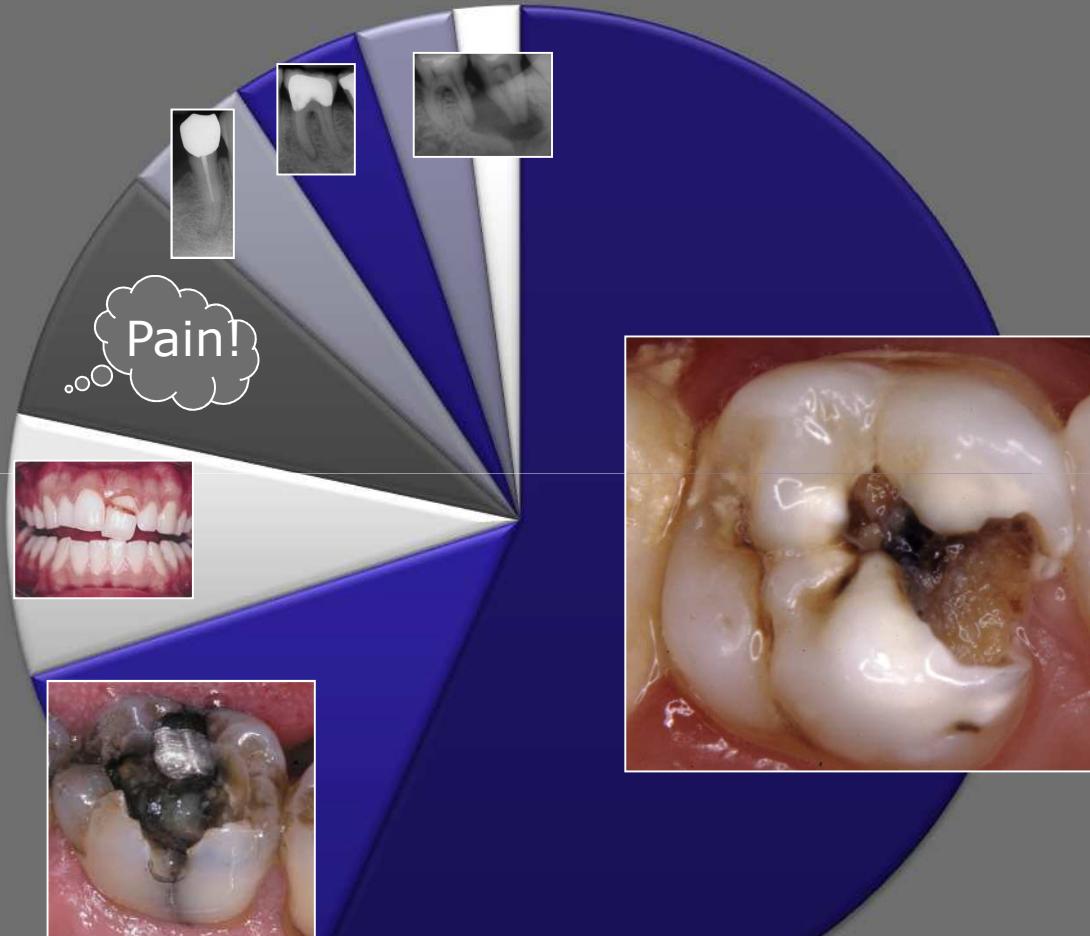
**600 tilfældigt udvalgte alment praktiserende
tandlæger**

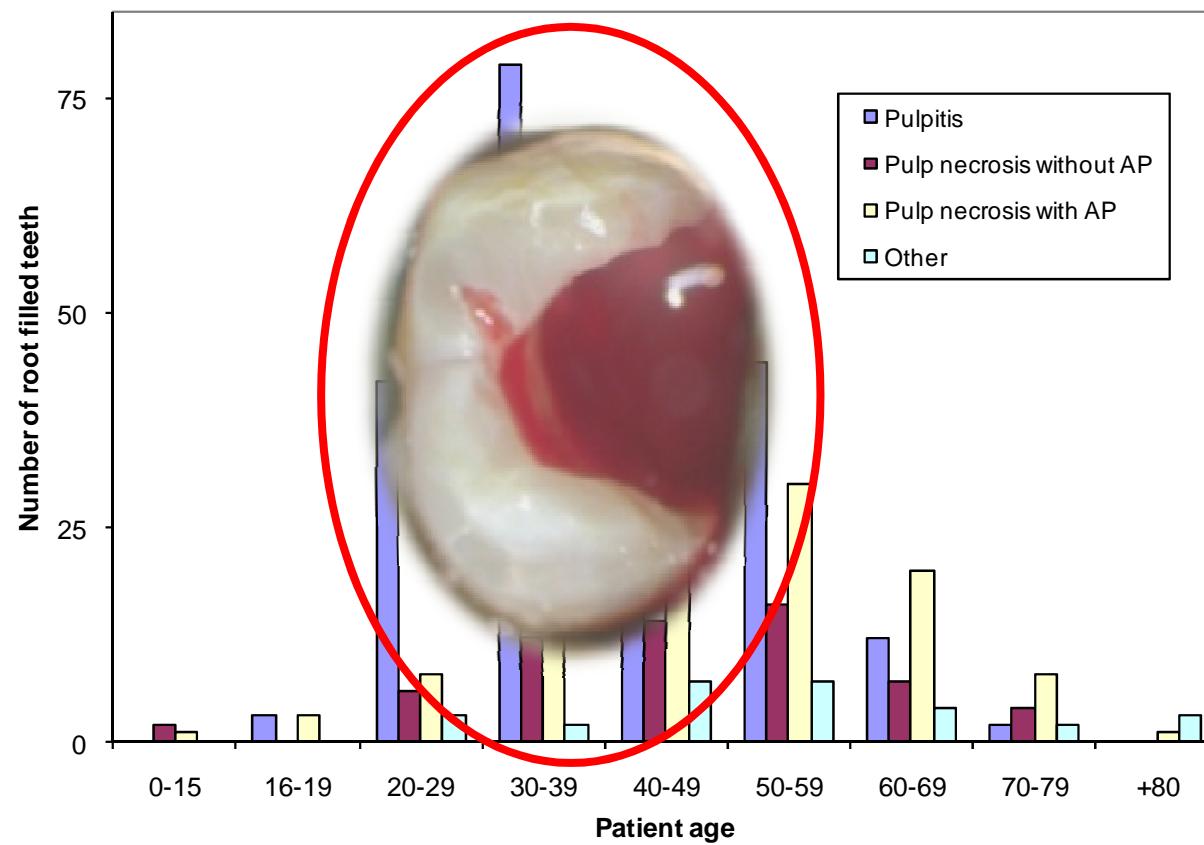
Reasons for root canal treatment

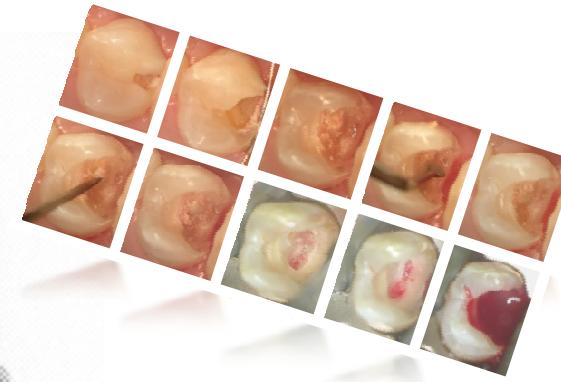
Reasons for root canal treatment

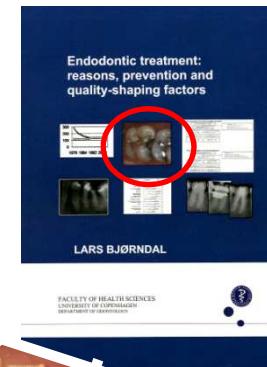
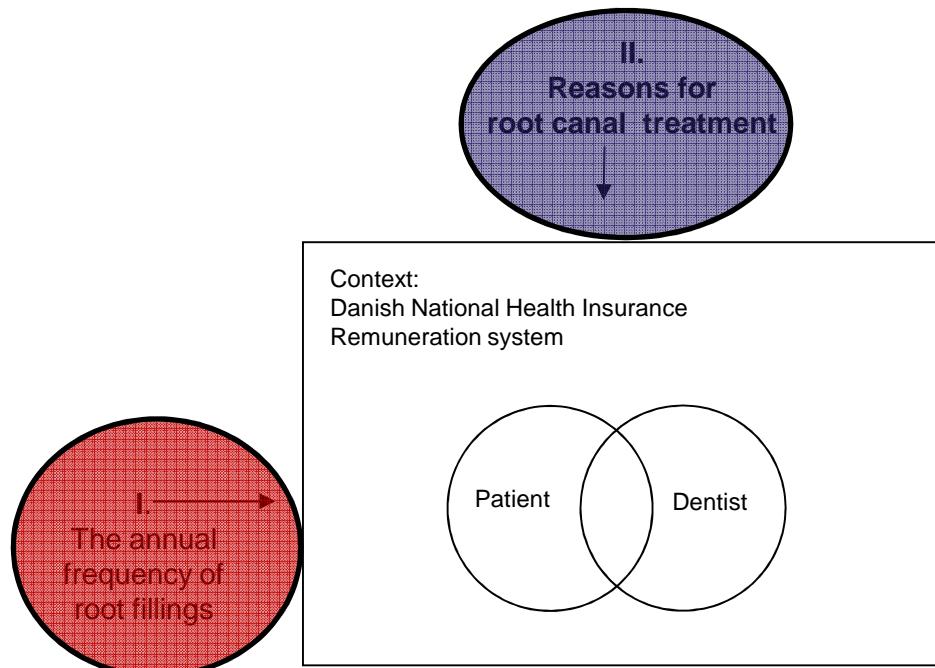
Pulpitis hyppigste diagnose !

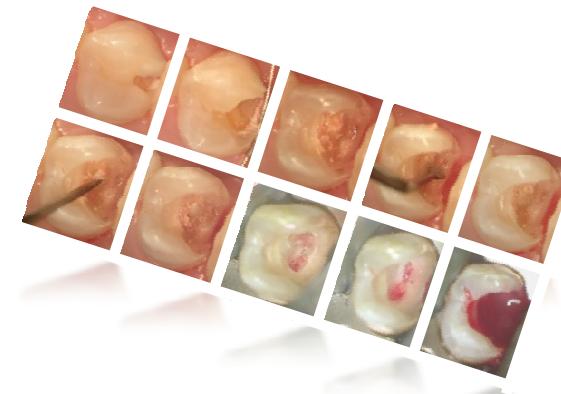
Typisk 'endo' case
in 2011!

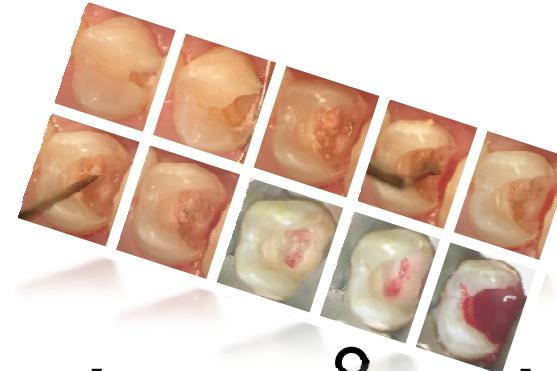
Caries i vitale tænder er hoved årsag til rodbehandling!

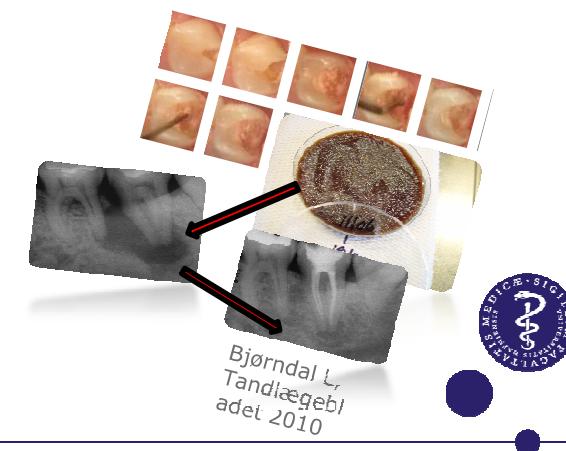
Kort sagt - mange pulpektomi
behandlinger i relation til
caries!

Kort sagt - mange pulpektomi
behandlinger i relation til
caries!

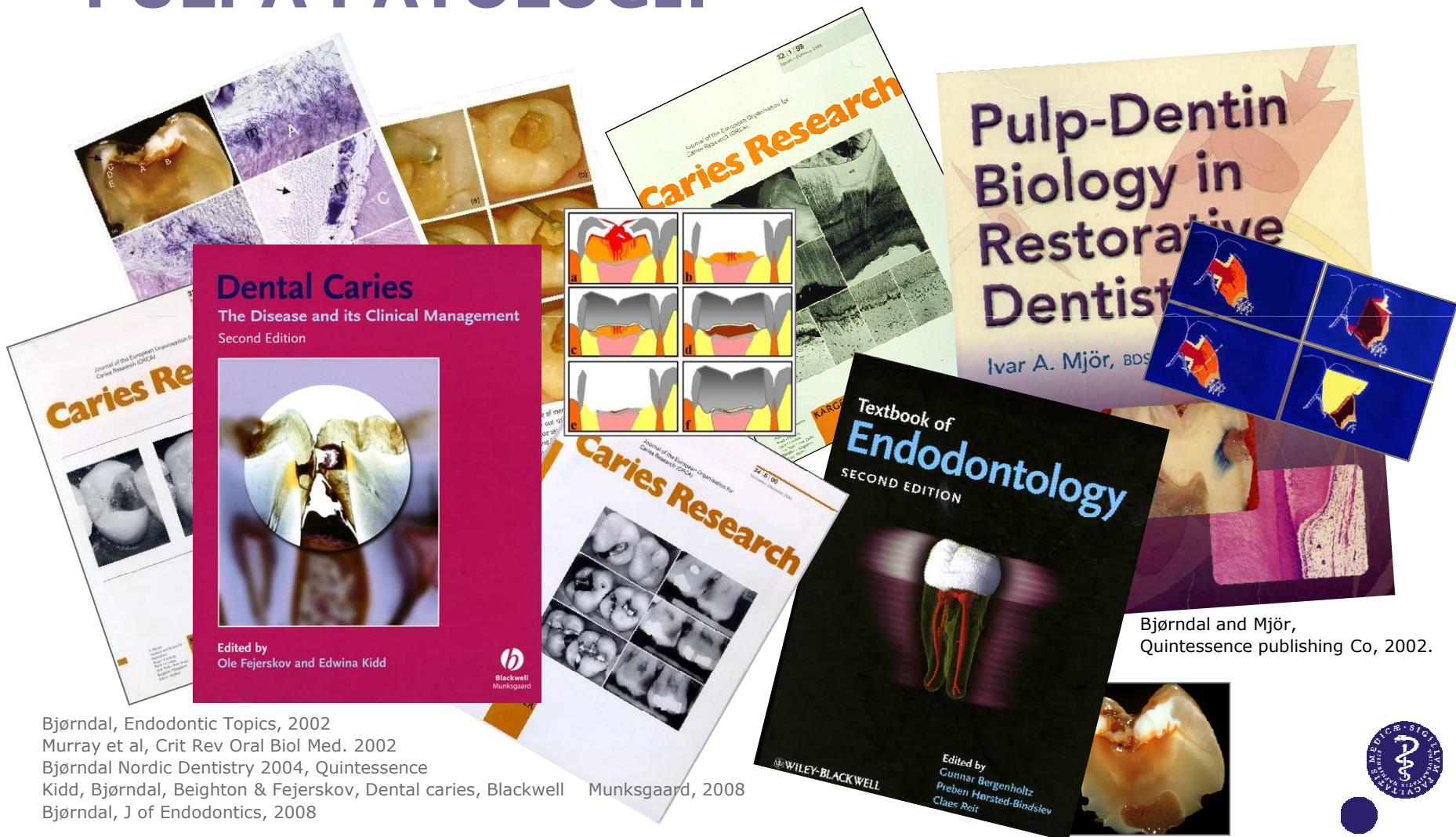
En kritisk kombination når vi
skal forebygge infektion af
rodkanalen

En endodontisk forebyggelse strategi ved behandling af caries?

VED PROFUND CARIES EKSKAVERING BENYTTER VI VIDEN OM CARIES OG PULPA PATHOLOGI!

Konklusioner fra Cochrane oversigt hvad angår caries ekskavering:

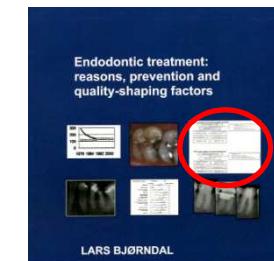
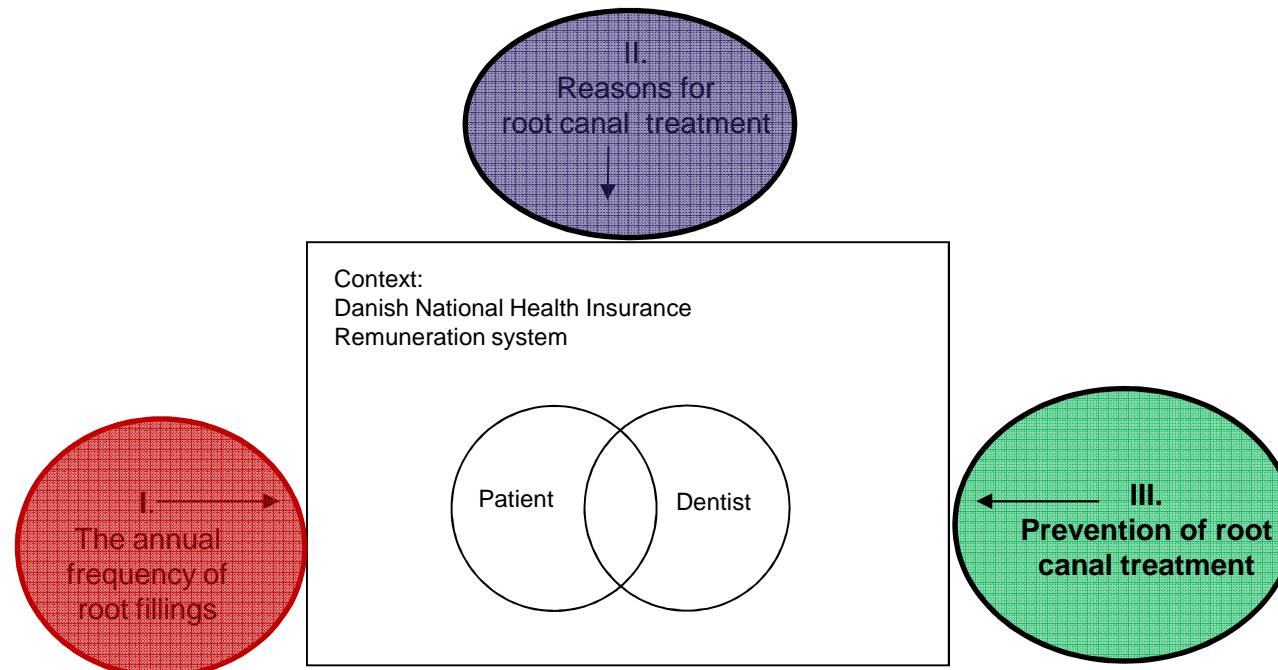
**Randomiserede kliniske
studier er nødvendige!!**

A decision must be made as to whether all carious tooth tissue should be removed, and this warrents a Clinical Trial it self. Another category of clinical trials should relate to the mangement of the exposed pulp

Miyashita H, Worthington HV, Qualtrough A, Plasschaert A 2007

STUDIE III

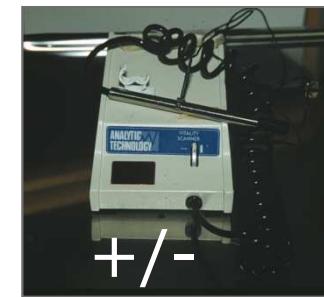
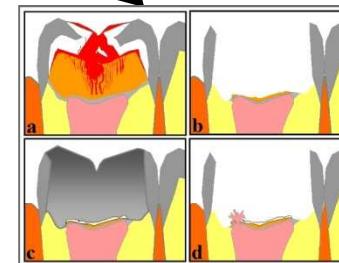

Aim IIIa:
Randomized clinical trial comparing one complete excavation versus a stepwise excavation

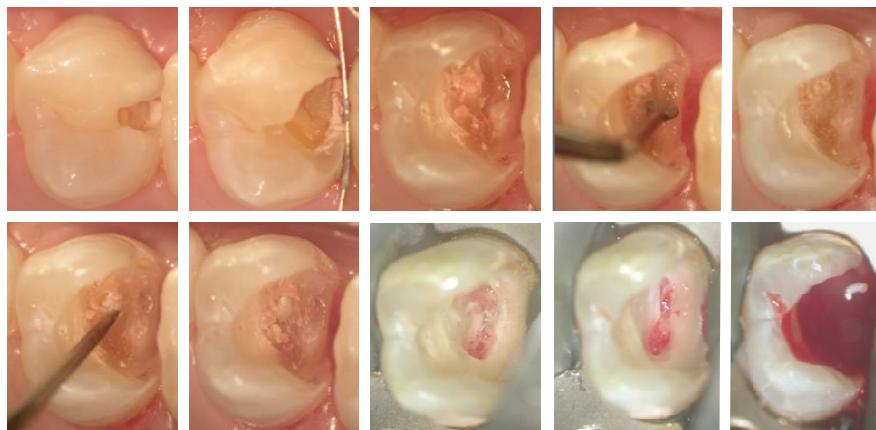
Aim IIIb:
Randomized clinical trial comparing direct pulp capping versus partial pulpotomy

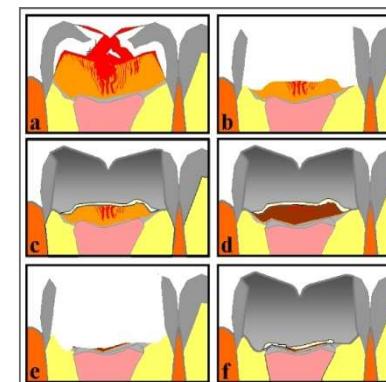
P I C O

... Pain!

VS

Bjørndal, Endodontic Topics,
2002

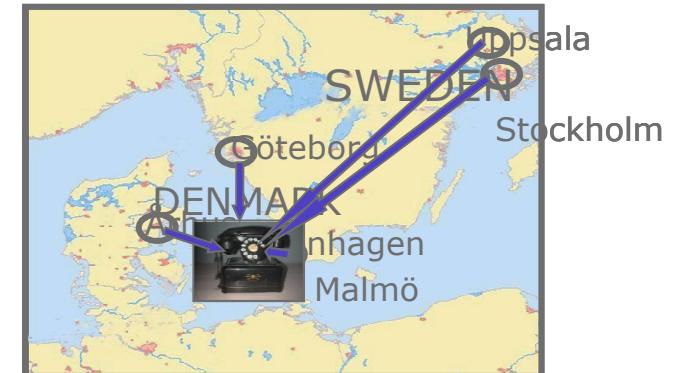
Et randomiseret klinisk multicenter forsøg - check list

- Inklusions og eksklusions kriterier
- Prognostisk faktorer ens fordelt
- 'Power' statistik
- Adequate allokerings sekvens
- Adequate allokerings låsning
- Blindet evaluering af kontrol data

Et randomiseret klinisk multicenter forsøg - check list

- **Inklusions og eksklusions kriterier**
- **Prognostisk faktorer ens fordelt**
- 'Power' statistik
- Adequate allokerings sekvens
- Adequate allokerings låsning
- Blindet evaluering af kontrol data

Den hierarkiske Evidenstrappe

- Ia Systematisk oversigtsartikler af høj-kvalitets randomisede kliniske forsøg
- Ib Randomisede kliniske forsøg

- II Cohort studier
- III Case-control studier
- IV Consensus rapporter,
'eksperter'

Den hierarkiske Evidenstrappe

- Ia Systematisk oversigtsartikler af høj-kvalitets randomisede kliniske forsøg
 - Ib Randomisede kliniske forsøg
-

- II Cohort studier
- III Case-control studier
- IV Consensus rapporter,
'eksperter'

Ikke så mange
kliniske beh.
bygger på høj
evidens (Ia,
Ib)

Manglende høj
evidens betyder ikke,
at der er frit valg på
hylderne – det er
heller ikke alle
problemstillinger der
behøver høj evidens
data.

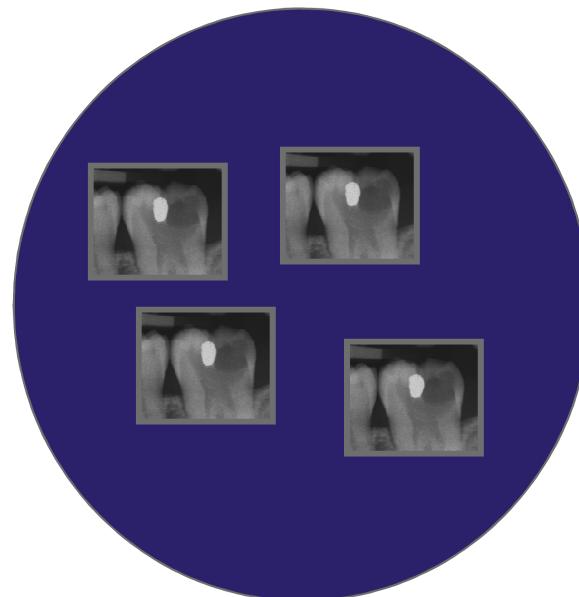

Det største problem i non-randomisede studier

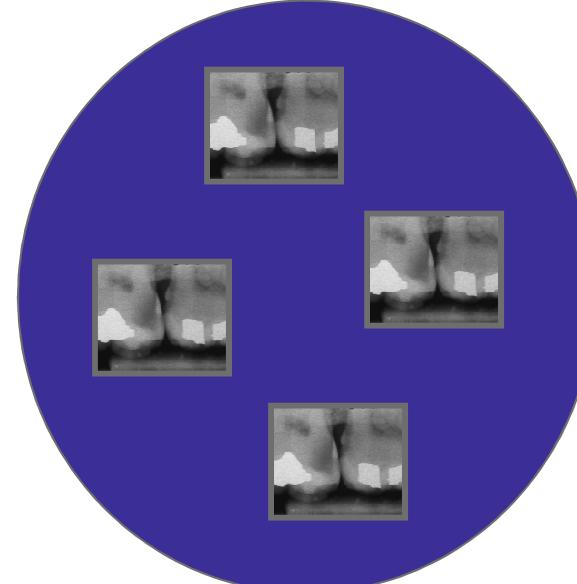
Manglende kontrol af faktorer der kan have betydning for resultatet -
Caries forsøg eksempel:

Behandling B er ikke bedst til at forebygge pulpa perforation - materialet er skævt - bemærk alle læsionerne, er mindre i B-cirklen

Behandling A

Behandling B

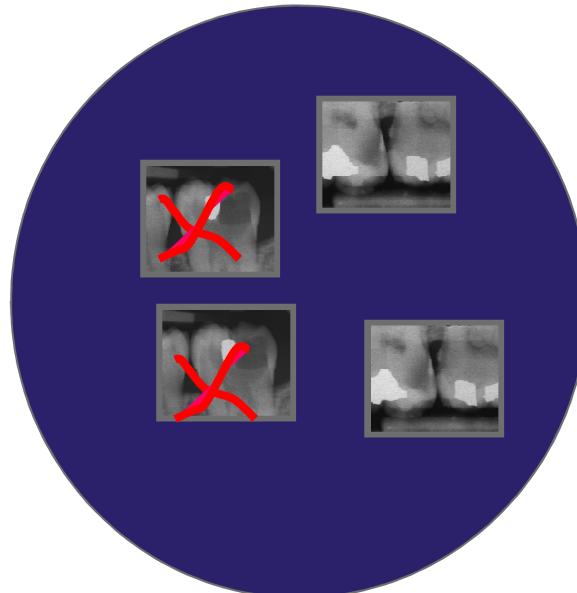
PROGNOSTISKE FAKTORER SKÆV FORDELT

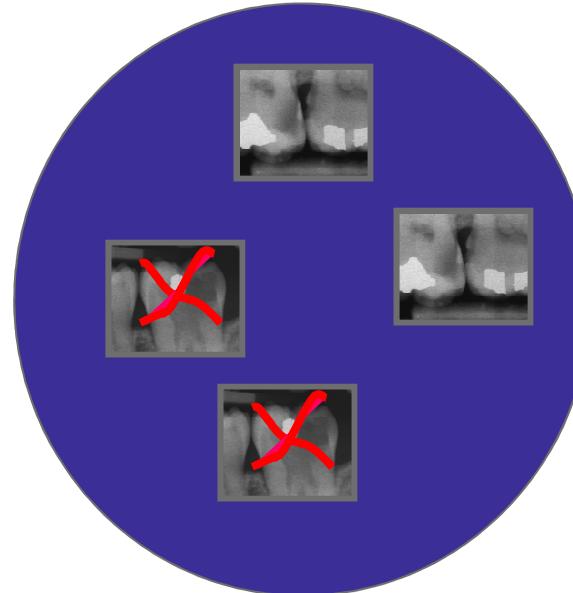
Randomisede klinisk forsøg 'check' liste

Baseret på inklusions og eksklusions kriterier kan man forme to ens forsøgsgrupper

Behandling A

Behandling B

PROGNOSTISKE FAKTORER LIGELIGT FORDELT

Et randomiseret klinisk multicenter forsøg - check list

- Inklusions og eksklusions kriterier
- Prognostisk faktorer ens fordelt
- 'Power' statistik
- **Adequate allokerings sekvens**
- **Adequate allokerings låsning**
- Blindet evaluering af kontrol data

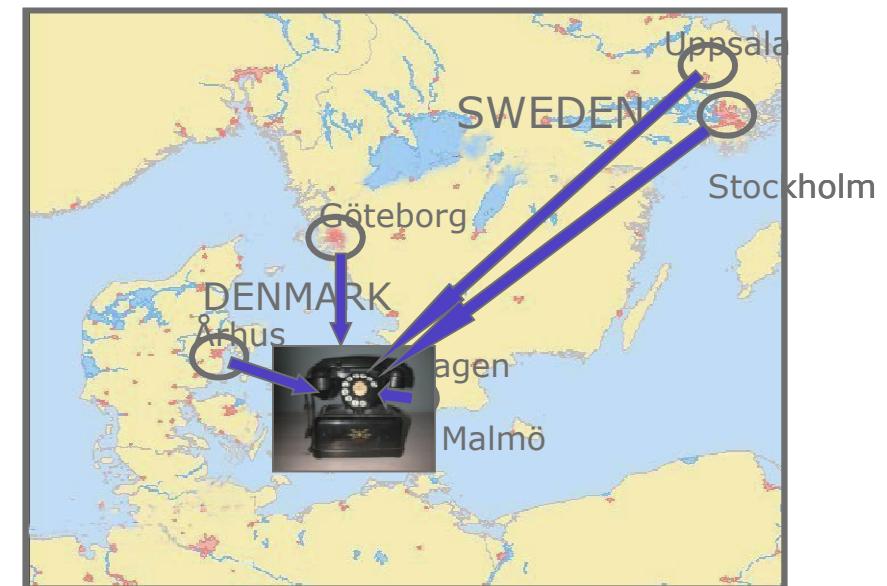

Inadequate randomiserings procedure

- Tendens til at overestimere behandlings effekt (Gluud LL, 2006)

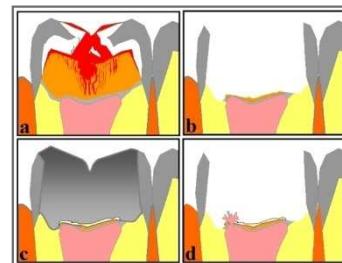
PROBLEM

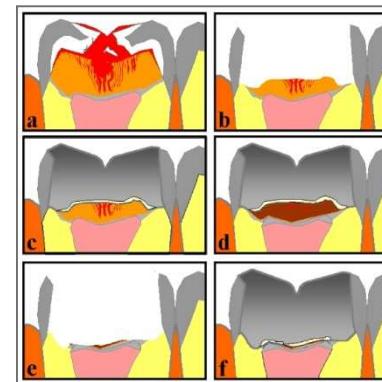
LØSNING

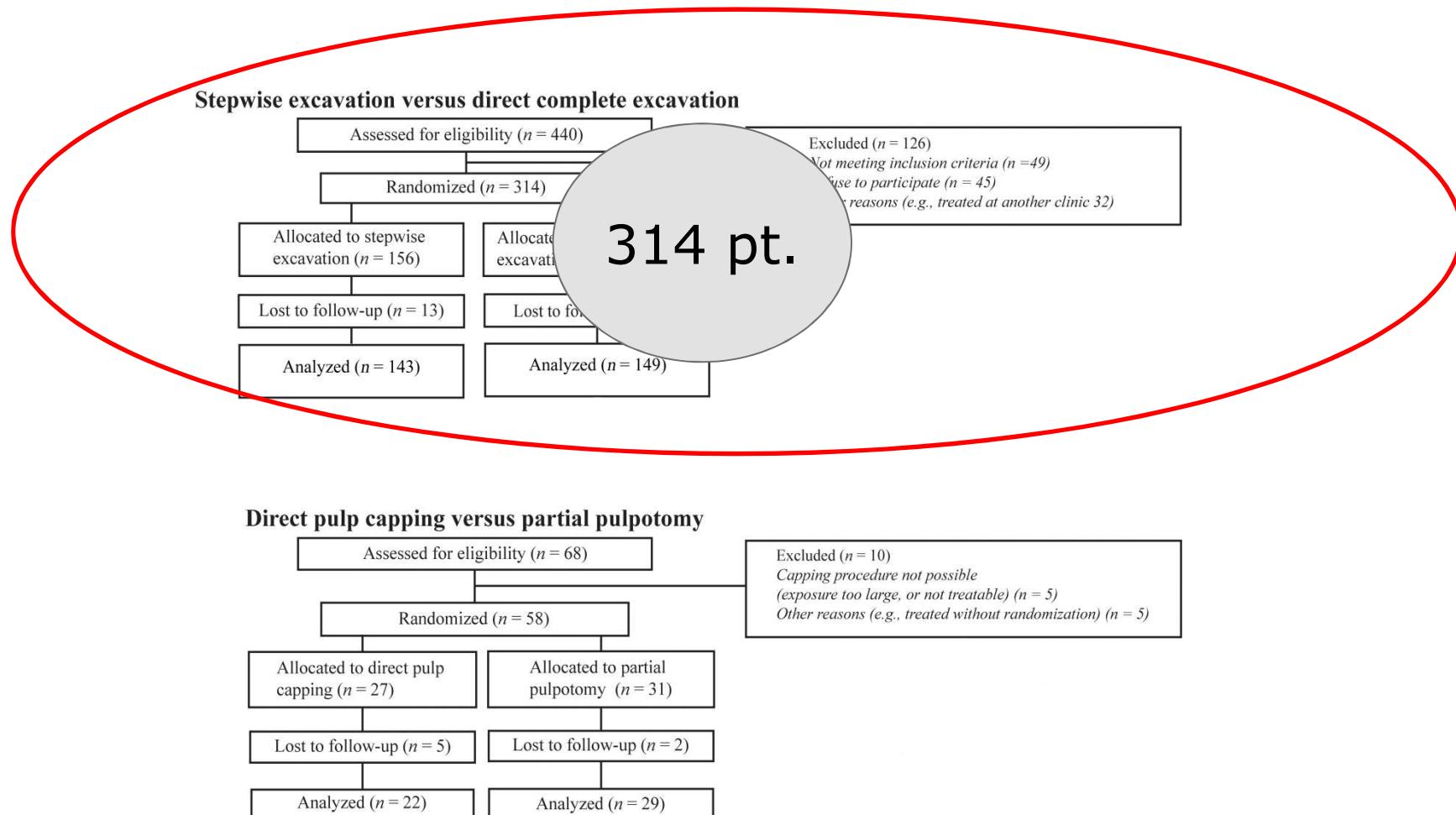

Tilbage til Resultaterne af STUDIE III

vs

Flowchart showing the number of patients according to enrolment, allocation, follow-up and final number of analyzed patients in the two trials (source: Fig.1, **Study III**. Reprinted with permission from European Journal of Oral Sciences, Wiley-Blackwell, Oxford)

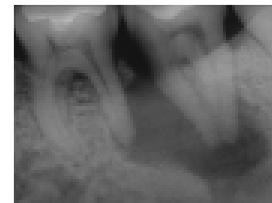
Absolut risiko reduktion på 11.7% til fordel for gradvis ekskavering

Randomized (n = analyzed teeth)	Stepwise excavation (n = 143)	Direct complete excavation (n = 149)	Difference between groups (95% CI)	P-value
Success				
Pulp vitality without apical radiolucency n (%)	106 (74.1)	93 (62.4)	11.7 (0.5; 22.5)	0.044
Failures				
Pulp exposure n (%)	25 (17.5)	43 (28.9)	-11.4 (-21.3; -1.2)	0.030
Pulp vitality with apical radiolucency n (%)	2 (1.4)	2 (1.3)	0.1 (-3.5; 3.8)	0.665
No pulp vitality with apical radiolucency n (%)	2 (1.4)	4 (2.7)	-1.3 (-5.5; 2.8)	0.712
Unbearable pain* n (%)	8 (5.6)	7 (4.7)	0.9 (-4.8; 6.8)	0.934

*Resulting in pulpectomy.

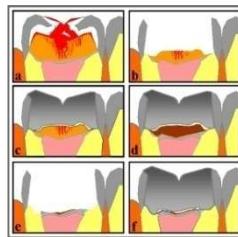
CI, confidence interval.

Outcome measure analysis of teeth at follow-up (Source: Table 2,
Study III. Reprinted with permission from European Journal of
Oral Sciences, Wiley-Blackwell, Oxford

A trial sequential analysis using trial sequential boundaries

**Favour
stepwise**

Cumulative
Z-Score

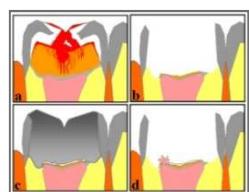
Magnusson &
Sundell 1977
Leksell et al.
1996

Study III

Information size ($n = 1259$)

Denne Meta-analyse kan ikke
forholde sig til systematiske fejl

**Favour
direct
complete**

3
4
5
6
7
8

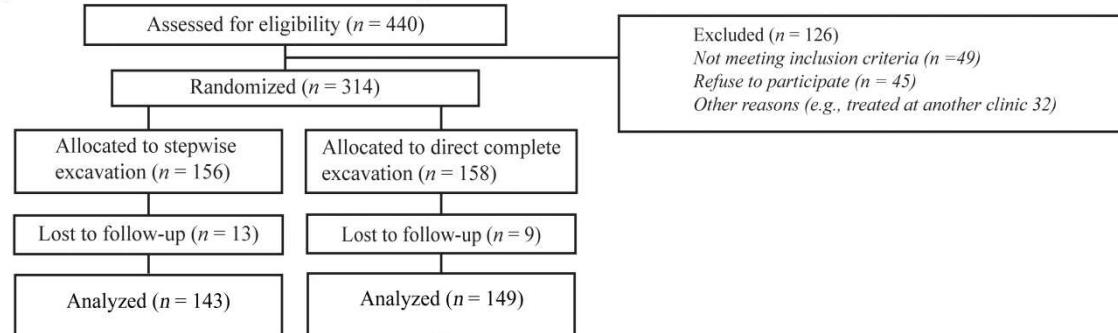
3
4
5
6
7
8

Number of
patients
(Linear scaled)

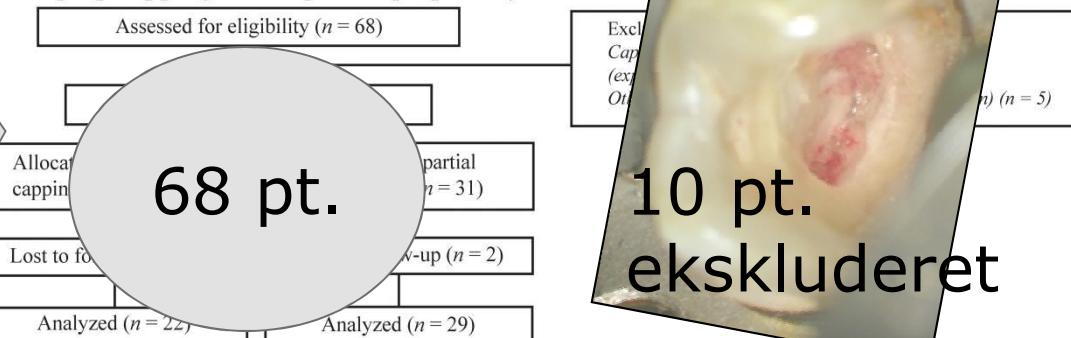
Bjørndal, Wetterslev & Gluud 2011, CTU

Stepwise excavation versus direct complete excavation

Direct pulp capping versus partial pulpotomy

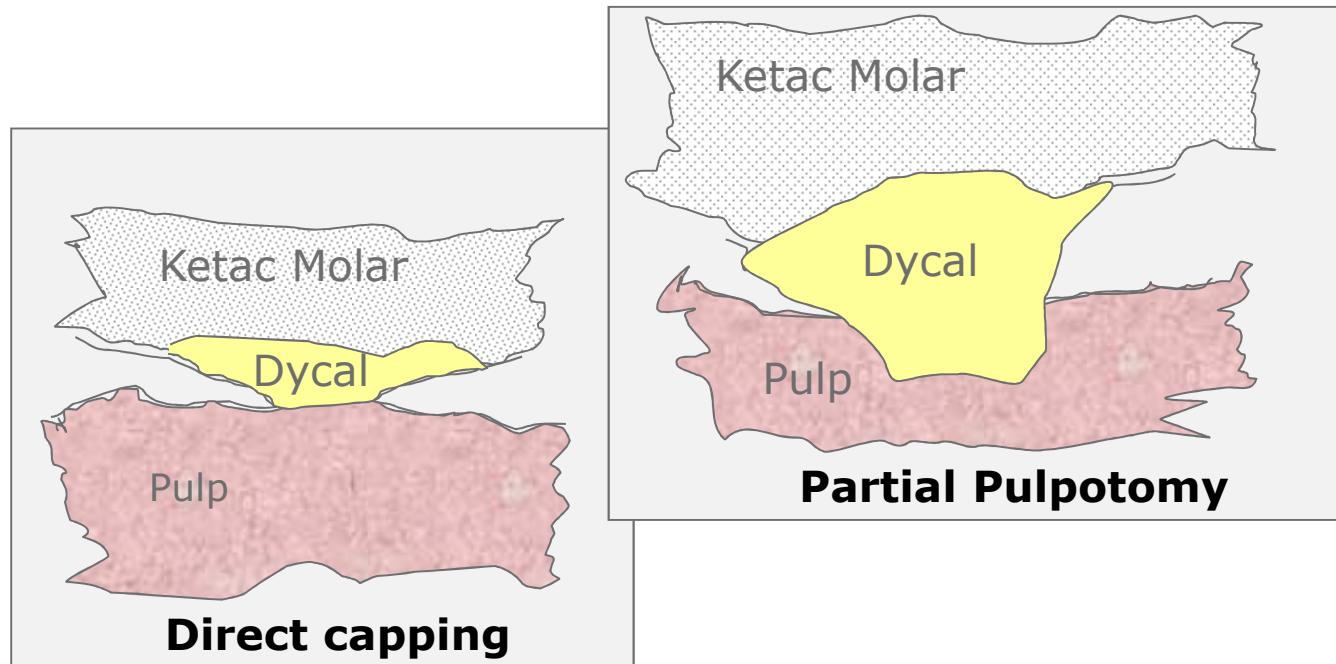
68 pt.

10 pt.
ekskluderet

Flowchart showing the number of patients according to enrolment, allocation, follow-up and final number of analyzed patients in the two trials (source: Fig.1, **Study III**. Reprinted with permission from European Journal of Oral Sciences, Wiley-Blackwell, Oxford)

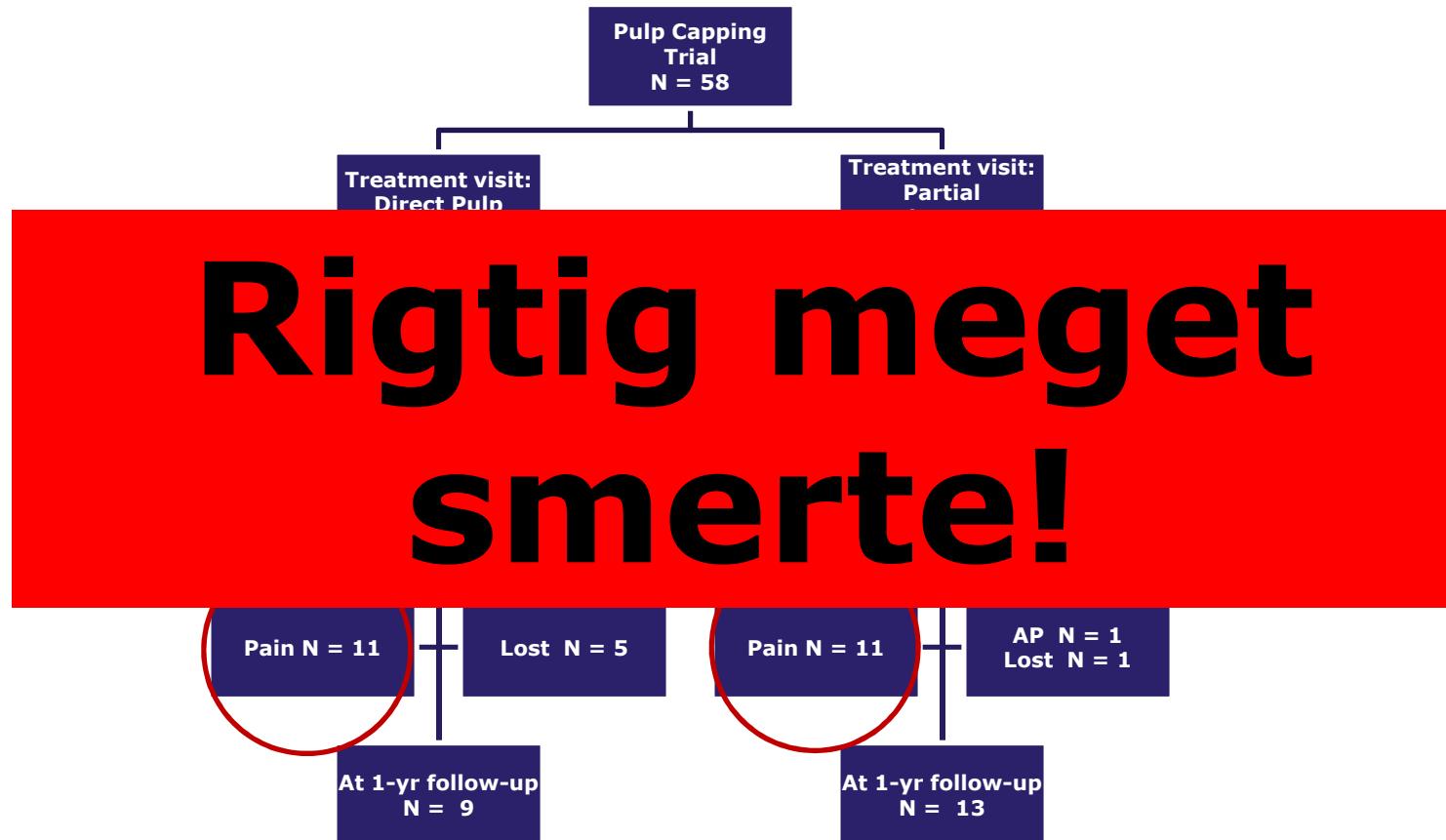
Direkte overkapning sammenlignet med partiel pulpotomi!

Resultater

Direkte overkapning versus partial pulpotomi

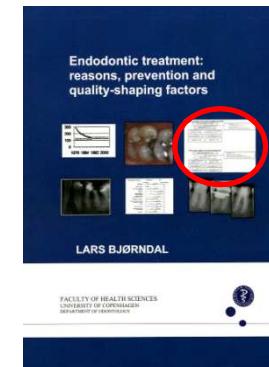
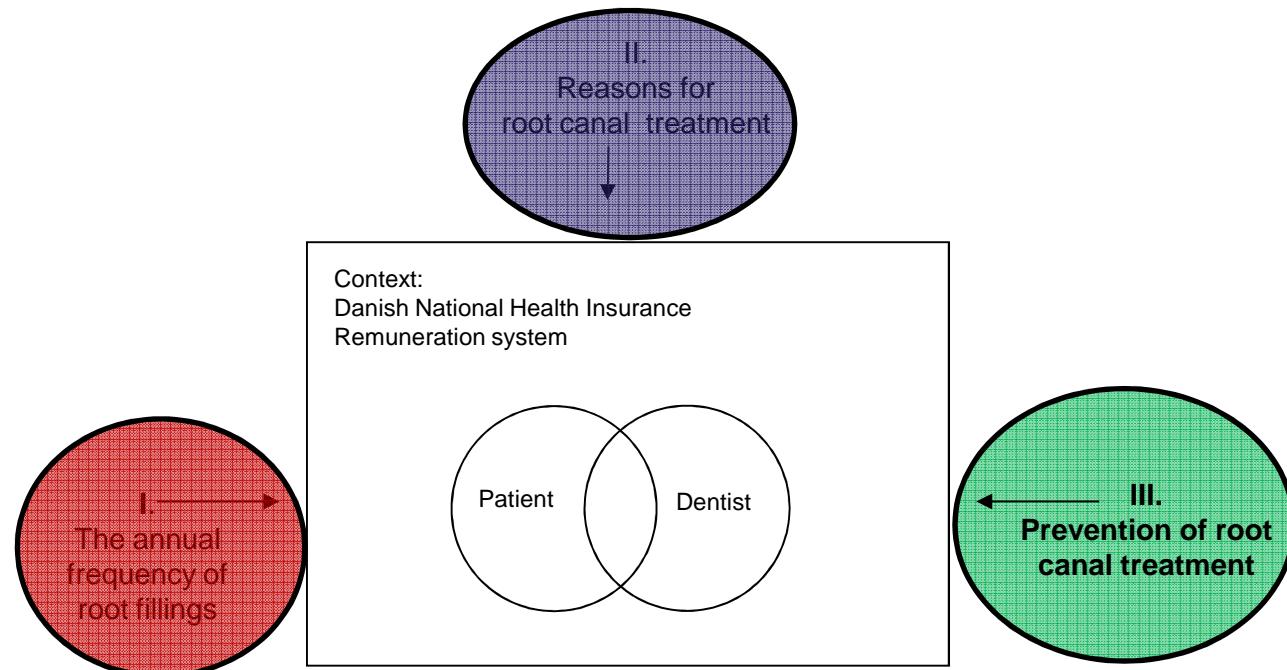
Kort sagt:

Partial pulpotomi
~1½-års pulpa overlevelses
34.5%

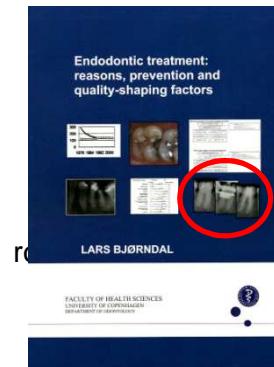
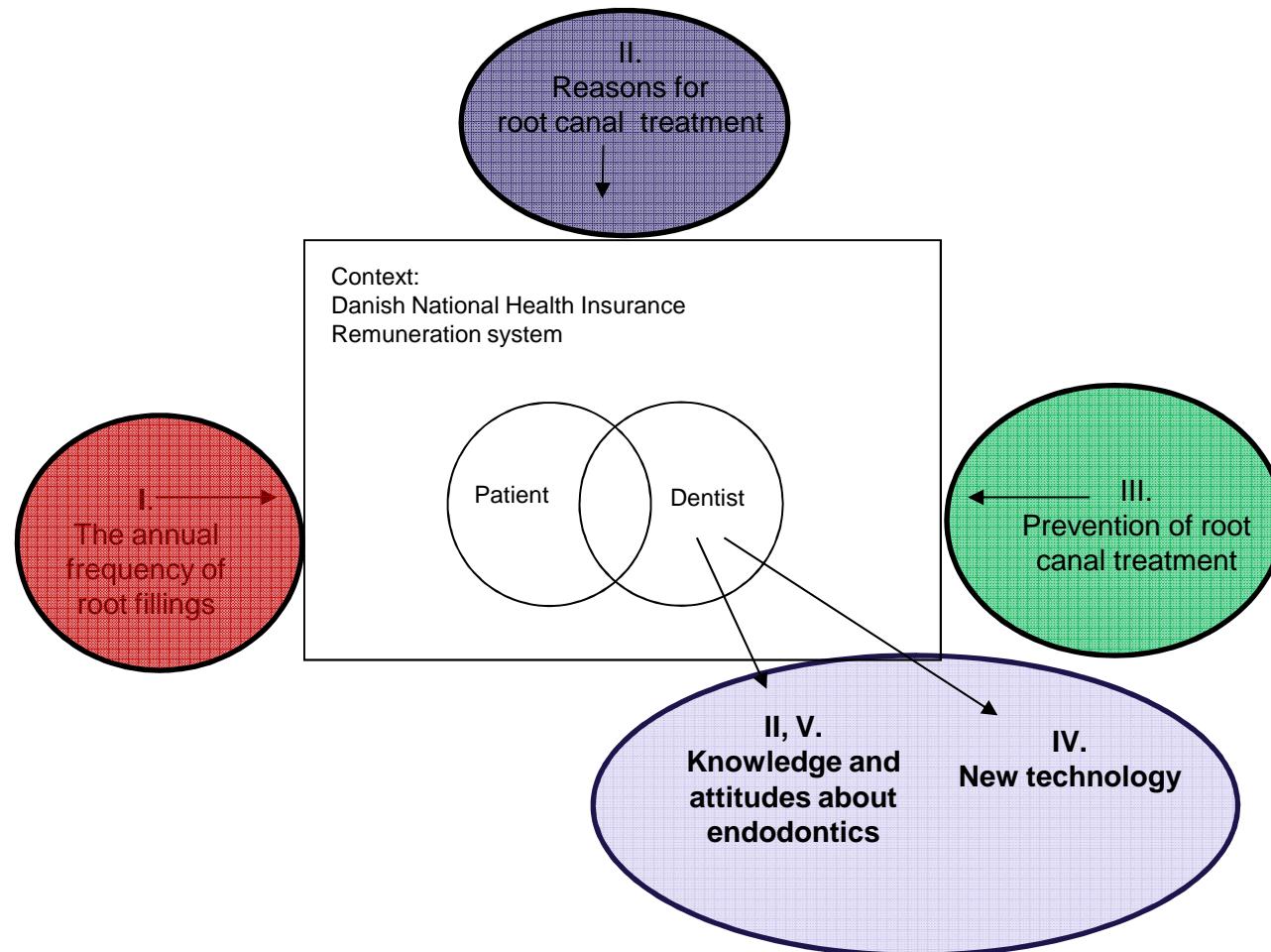
Direkte overkapning
~1½-års pulpa overlevelses
31.8 %

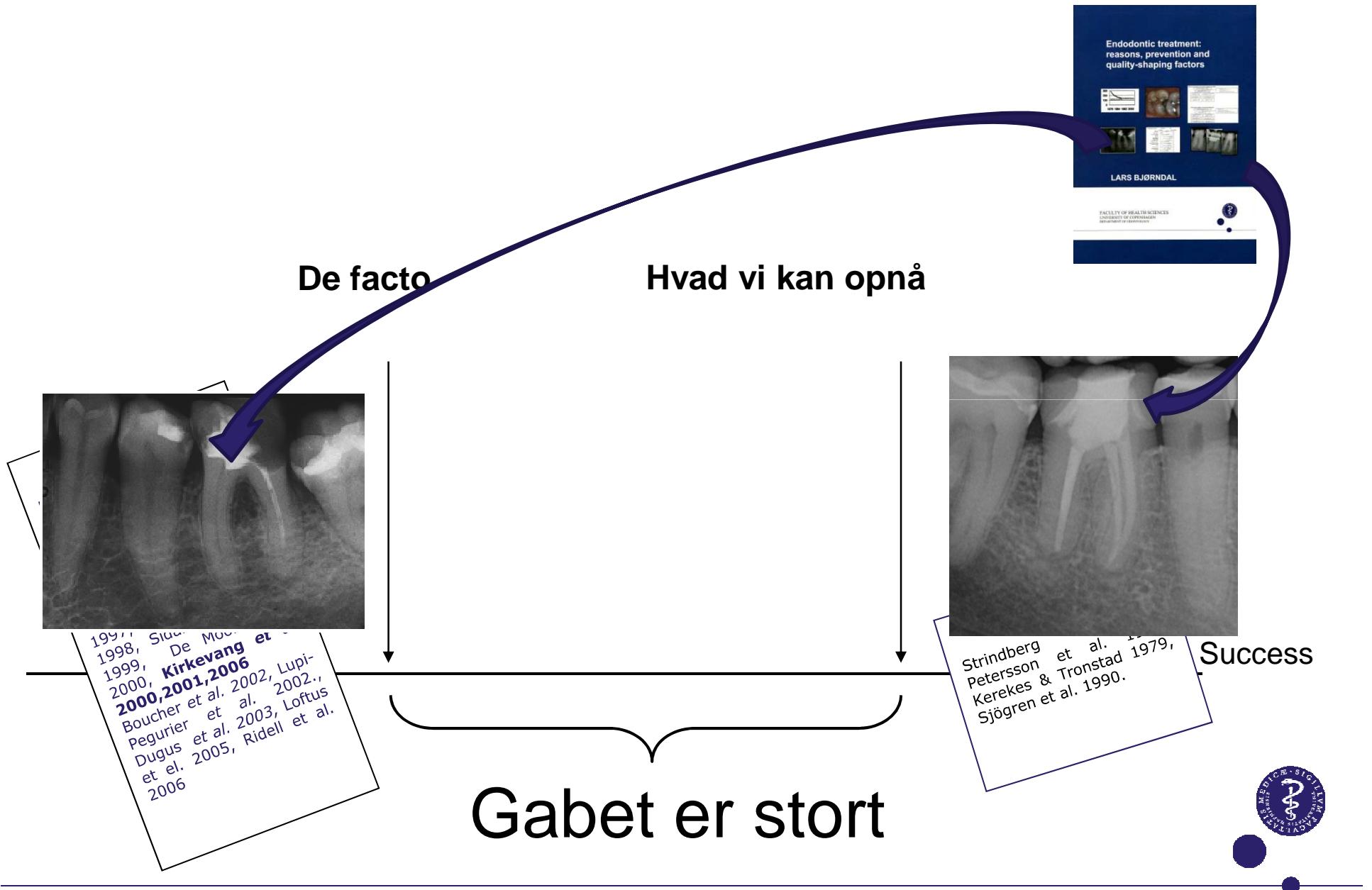

Forebyggelses-strategien er ikke en 100% 'success'

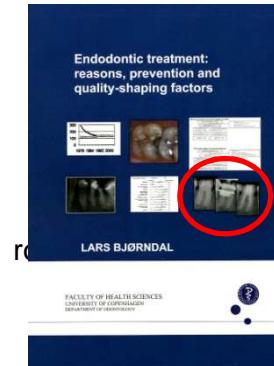
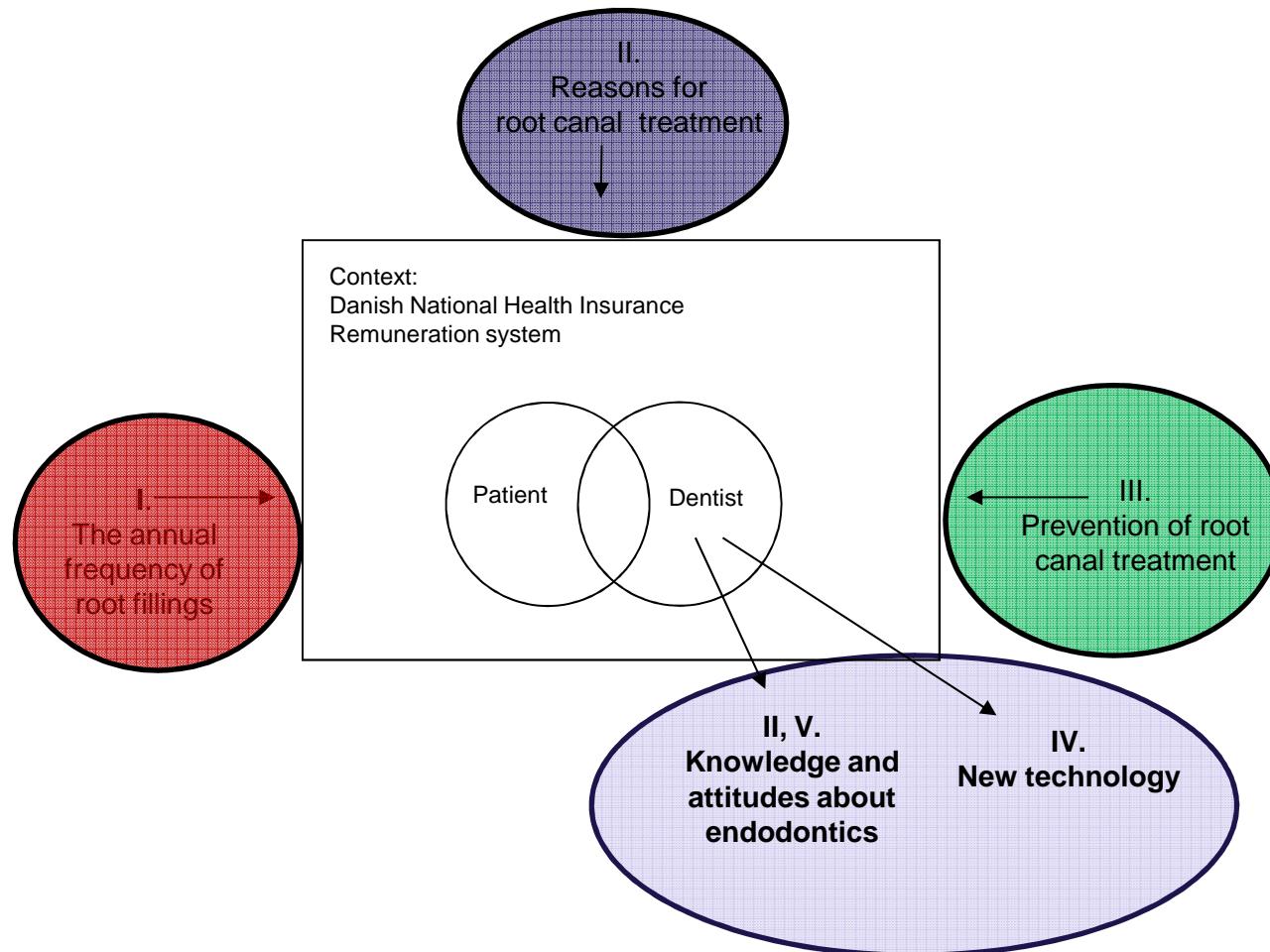

KVALITETS-SKABENDE FAKTORER STUDIE IV

KVALITETS-SKABENDE FAKTORER STUDIE IV

Hypothesis IV:
Root fillings of suboptimal quality and root canal treatment procedure

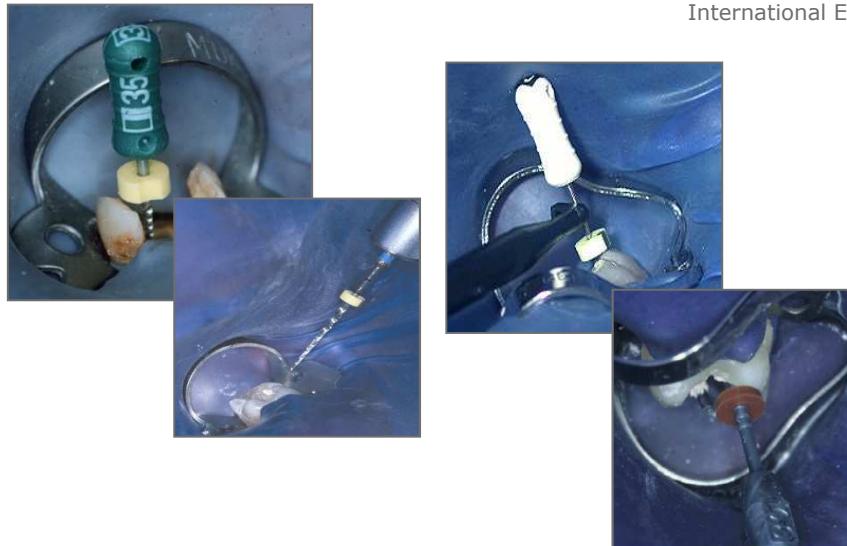
Aim IV:
The rate of adoption of new endodontic advances amongst GDP

Lav adoptering af ny teknologi!

	Often (%)	Occasionally (%)	Never (%)
NiTi instrumentation	18	17	65
NiTi rotary	10	5	85
Electronic apex locator	23	19	67
Warm gutta-percha	19	16	65

The adoption rate of new endodontic technology amongst 692 GPs. NiTi denotes nickel-titanium
 (Source: Table 1, **Study IV**. Reprinted with permission from International Endodontic Journal, Wiley-Blackwell, Oxford).

QUESTIONNAIRE BASED

QUESTIONNAIRE CONCERNING THE ROOT CANAL TREATMENT PROCEDURE

1) Year of graduation _____

2) Sex: Male Female

3) How many root canal treatments do you make monthly (approx.) _____

Never Often Occasionally

4) Treatment carried out at your dental office

- 1. Once per month
- 2. Once per fortnight
- 3. Once per week
- 4. Root canal treatment
- 5. Endodontic treatment
- 6. Endodontic treatment

5) Procedure in relation to apex and dry procedure (RCT)

- 1. Radiation dose
- 2. Radiation dose
- 3. Radiation dose
- 4. Other

6) Procedure for increasing working length

- 1. X-ray and periapical
- 2. X-ray and periapical
- 3. X-ray and periapical
- 4. Other

7) Irrigation

- 1. Water
- 2. Saline solution
- 3. Neutralised (e.g. Glyde, Fluor-Gel)
- 4. Water

8) How many visits do you use to instrument a molar

- 1. 1 visit
- 2. 2 visits
- 3. 3 visits
- 4. Several visits

9) What different procedures do you use in a pre-endodontic office

- 1. Cervical preparation
- 2. Cervical preparation
- 3. Cervical preparation
- 4. Other

10) Temporary filling in the root canal

- 1. Zinc oxyphosphate
- 2. Zinc oxyphosphate
- 3. Zinc oxyphosphate
- 4. Other

11) What adhesive procedures do you use in a pre-endodontic office

- 1. Cervical bonding
- 2. Cervical bonding
- 3. Cervical bonding
- 4. Other

12) Temporary filling in the root canal

- 1. Zinc oxyphosphate
- 2. Zinc oxyphosphate
- 3. Zinc oxyphosphate
- 4. Other

13) What is your choice of canal sealers

- 1. Gutta-percha
- 2. Gutta-percha
- 3. Gutta-percha
- 4. Other

14) What is your choice of canal sealers

- 1. Gutta-percha
- 2. Gutta-percha
- 3. Gutta-percha
- 4. Other

15) What is your choice of canal sealers

- 1. Gutta-percha
- 2. Gutta-percha
- 3. Gutta-percha
- 4. Other

16) What is your choice of canal sealers

- 1. Gutta-percha
- 2. Gutta-percha
- 3. Gutta-percha
- 4. Other

17) What is your canal filling technique

- 1. Gutta-percha
- 2. Gutta-percha
- 3. Gutta-percha
- 4. Other

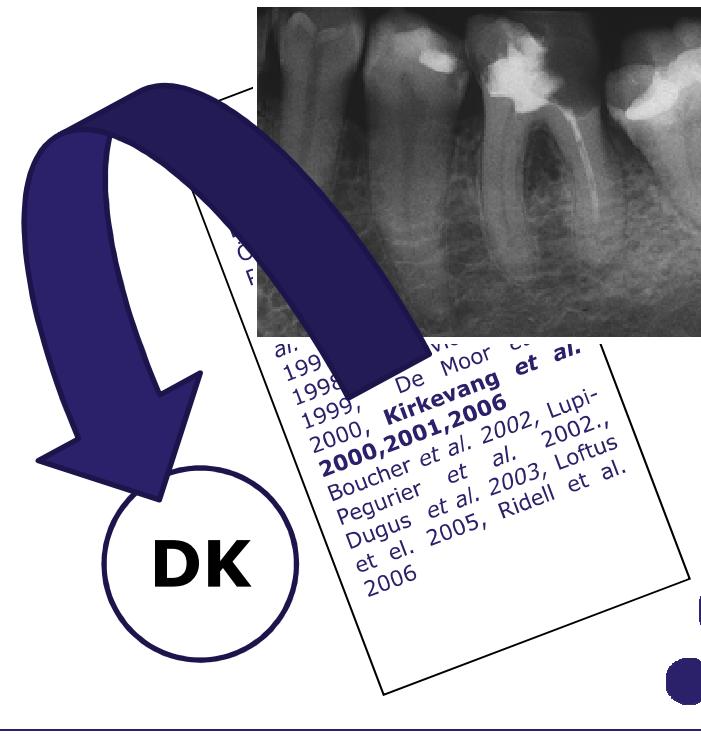
18) What root canal filler do you use in 1 visit for procedure _____

19) _____

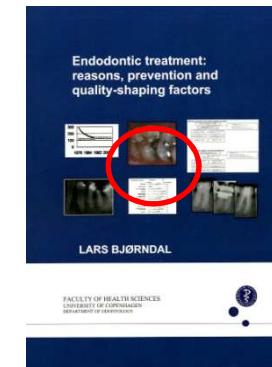
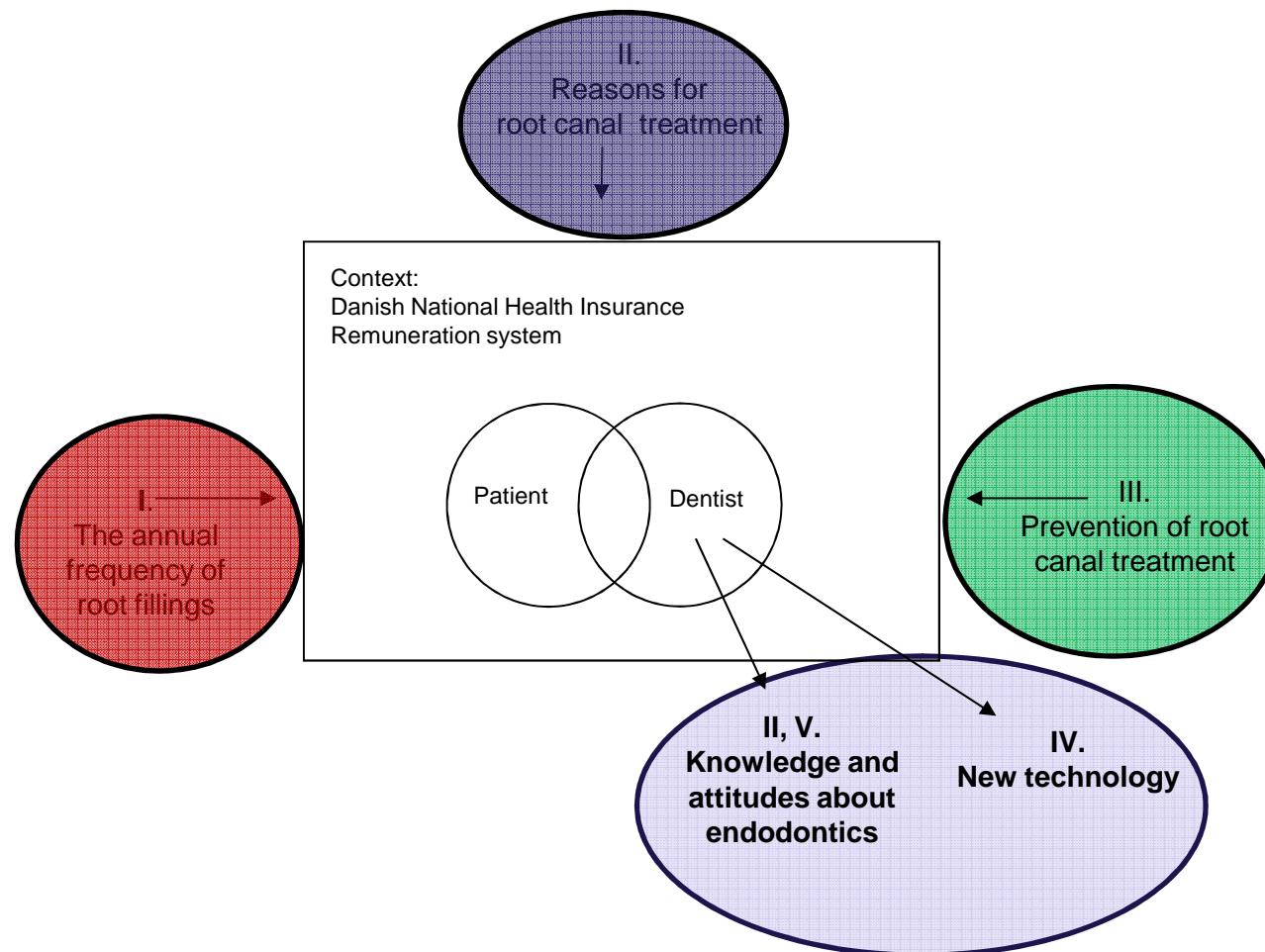

Udførelsen af rodkanalbehandlinger af sub-optimal kvalitet kan være associeret med:

- Anvendelsen af sub-optimal endodontisk rutine teknikker

KVALITETS-SKABENDE FAKTORER STUDIE II og V

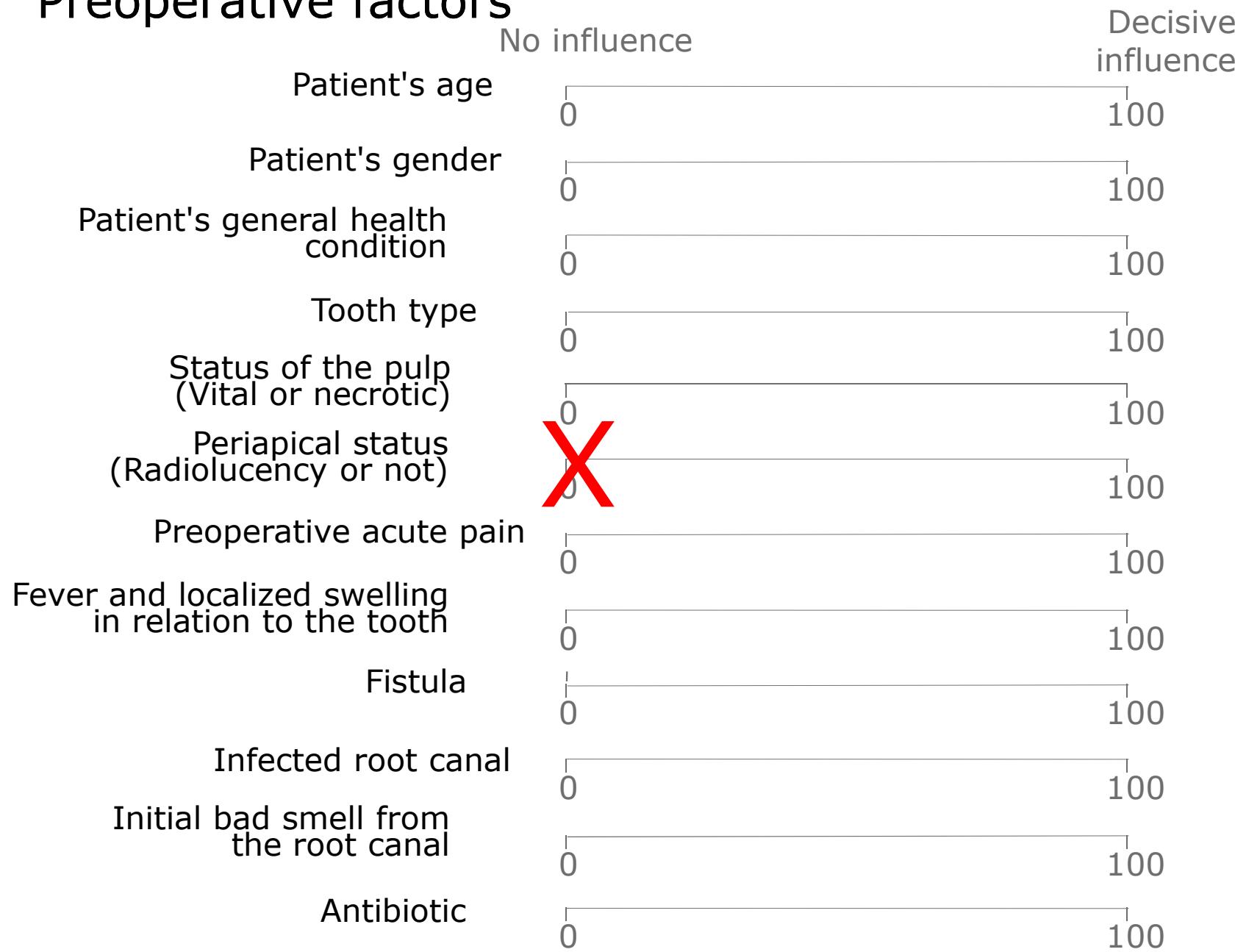

Hypothesis V:
Root fillings of suboptimal quality versus knowledge and GDP confidence

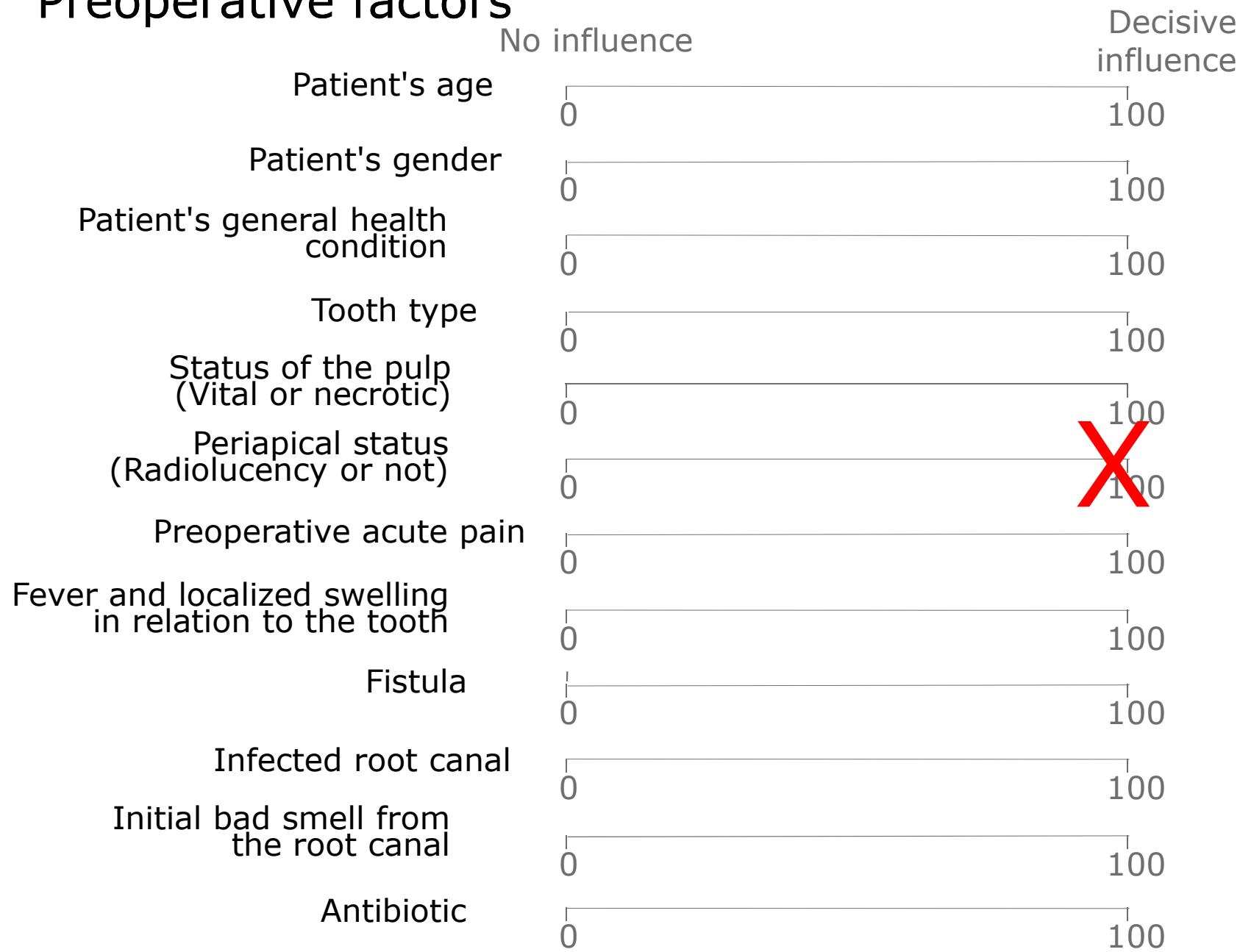
Aim V:
Explore GDP knowledge on prognostic factors and their self-awareness of endodontic topics

Preoperative factors

Preoperative factors

Alment praktiserende tandlægers svar versus 'Guld Standard'

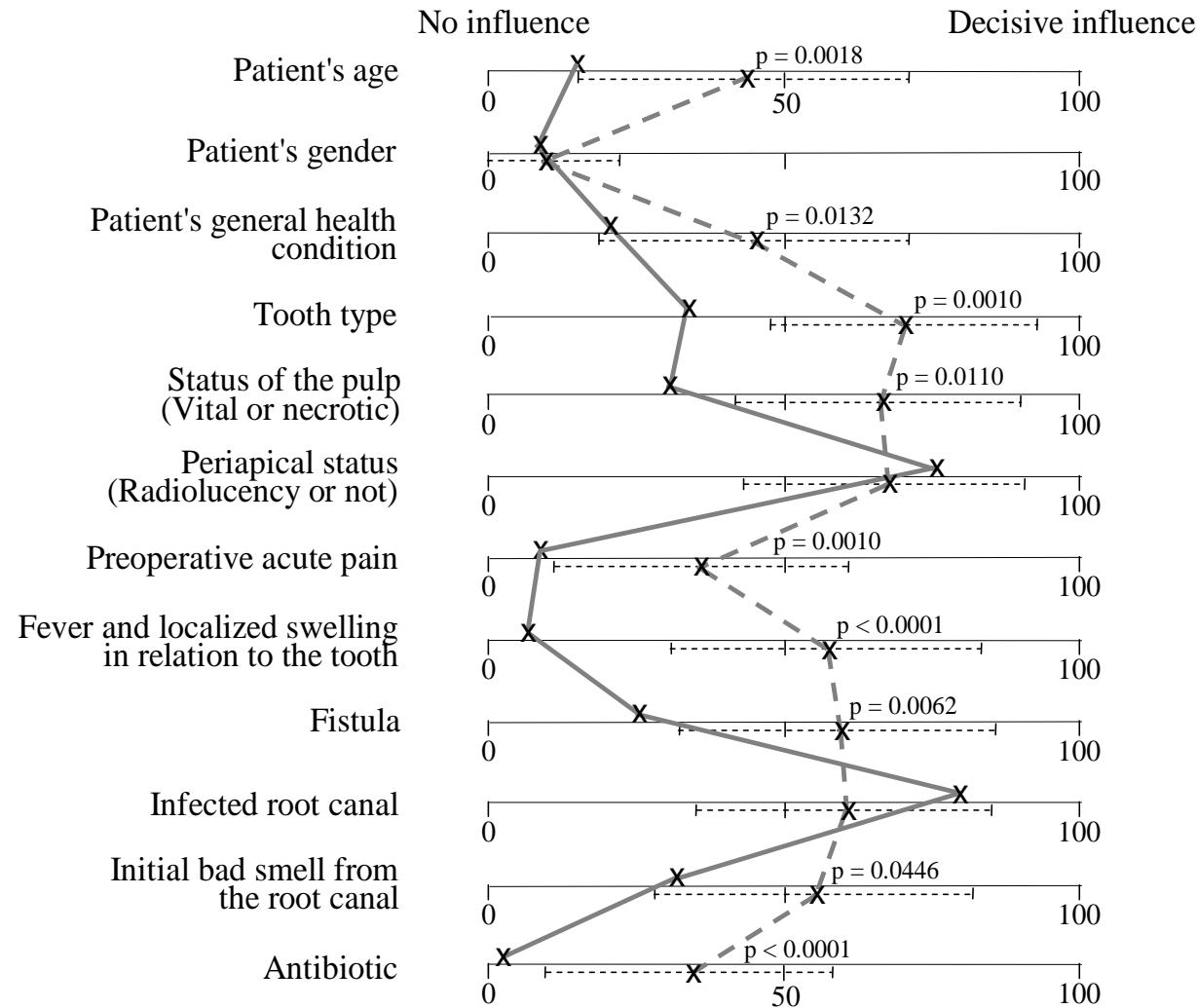
7 endodontiske forsker har vurderet de samme 24 faktorer som kan påvirke det endodontiske resultat

En konsensus opnås og defineres som en 'Guld standard'

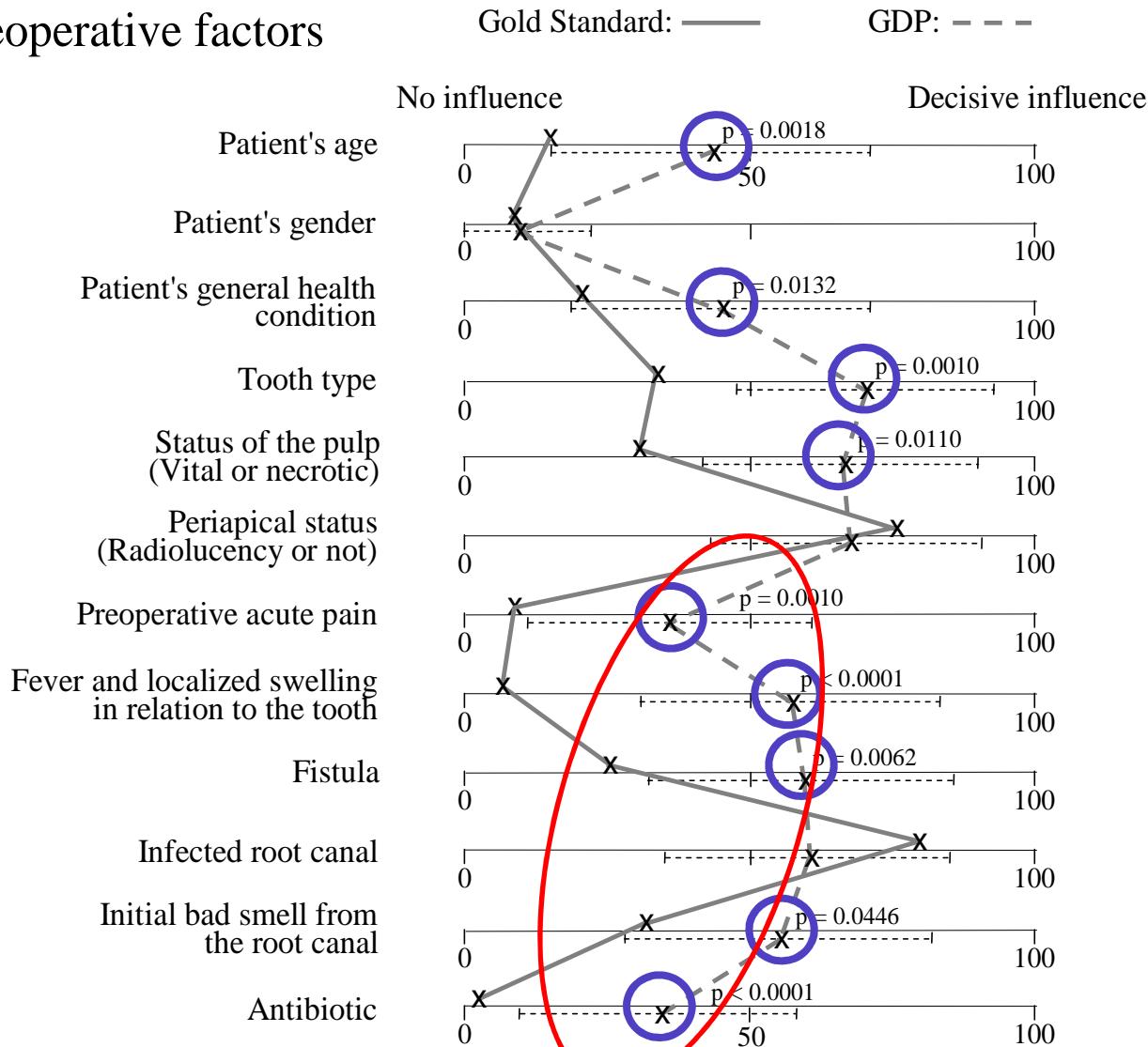

Preoperative factors

Gold Standard: —— GDP: - - -

Preoperative factors

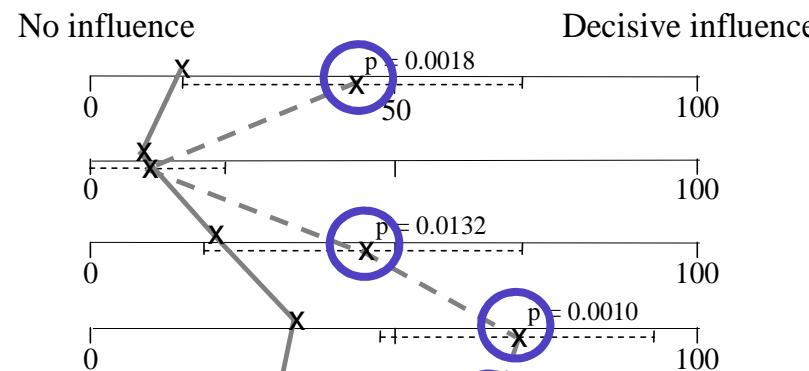

Preoperative factors

Gold Standard: —

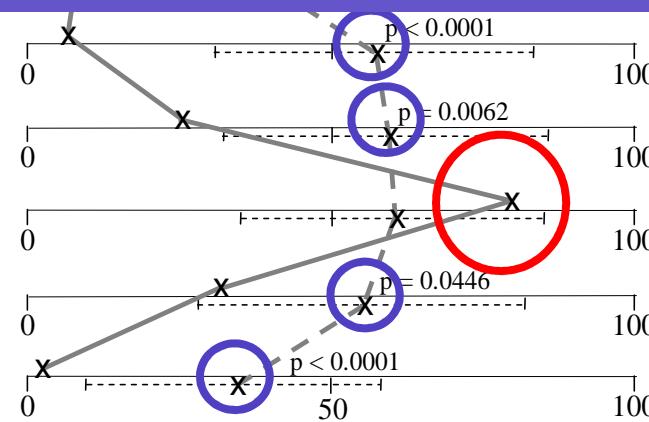
GDP: - - -

- Patient's age
- Patient's gender
- Patient's general health condition
- Tooth type

Tandlæger har meget fokus på akutte tegn på sygdom ift. prognose

- Fever and localized swelling in relation to the tooth
- Fistula
- Infected root canal
- Initial bad smell from the root canal
- Antibiotic

Spørgeskema om tandlægernes selvopfattelse

Please respond to the questions below by marking the scale with a cross. A cross to the outer left (0) means that you consider the topic in focus to be very easy to carry out, and a cross to the outer right (100) means that it is very difficult to carry out.

- 12) Usually, I consider the access cavity aspect, within a root canal treatment of a mandibular molar, as being:

- 13) Usually, I find that the negotiation of the root canal orifices within the root canal treatment of a mandibular molar as being:

Tandlægerne har høj tiltro til deres egne praktisk kunnen!

- 15) Usually, I find the instrumentation within a root canal treatment of a mandibular molar as being:

- 16) During a root canal treatment of mandibular molar I expect to use the following time to be use for the various treatmentsequences:

1. Access cavity: Provide the number of min.(approx): _____
2. Instrumentation: Provide the number of min.(approx): _____
3. Root filling: Provide the number of min.(approx): _____

Tandlægernes selvopfattelse af videns niveau på endodontiske central emner

Endodontic topics	Excellent			Satisfactory			Nonsatisfactory			No influence
	Total (%)	M	F	Total (%)	M	F	Total (%)	M	F	
Pulpal pathology	156 (34.9)	87	69	263 (58.8)	142	120 (1*)	28 (6.3)	7	21	23
Microbiology	39 (8.7)	14	25	225 (50.4)	127	97 (1*)	182 (40.8)	96	86	24
Clinical diagnostics	310 (68.9)	162	148	138 (30.7)	75	62 (1*)	2 (0.4)	1	1	20
Injecting local anesthesia	361 (80.0)	200	161	85 (18.8)	38	46	5 (1.1)	0	5	19
Emergency treatment	333 (74.8)	182	151	107 (42.0)	53	54	5 (1.1)	2	3	25
Root canal preparation procedure	182 (40.4)	109 (1*)	72	245 (54.3)	115	130	24 (5.3)	14	10	19
Root filling procedure	151 (33.5)	95 (1*)	55	273 (60.5)	135	138	27 (6.0)	19	8	19
Prognostic factors	114 (25.7)	70	44	296 (66.7)	150	145 (1*)	34 (7.7)	15	19	26

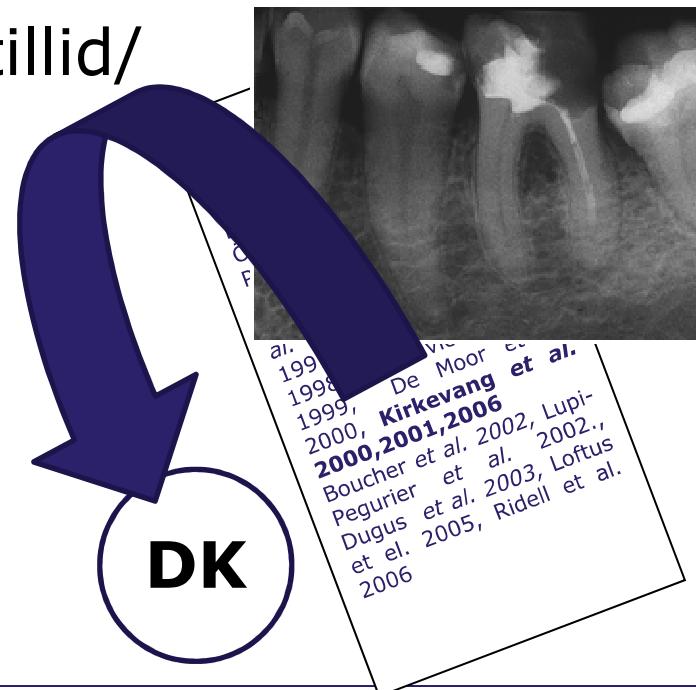
M, male; F, female.

*Number of responds not specified in relation to gender.

Tandlægerne har en høj selvopfattelse af deres niveau af endodontisk viden og færdigheder!

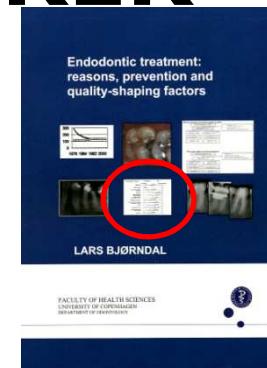
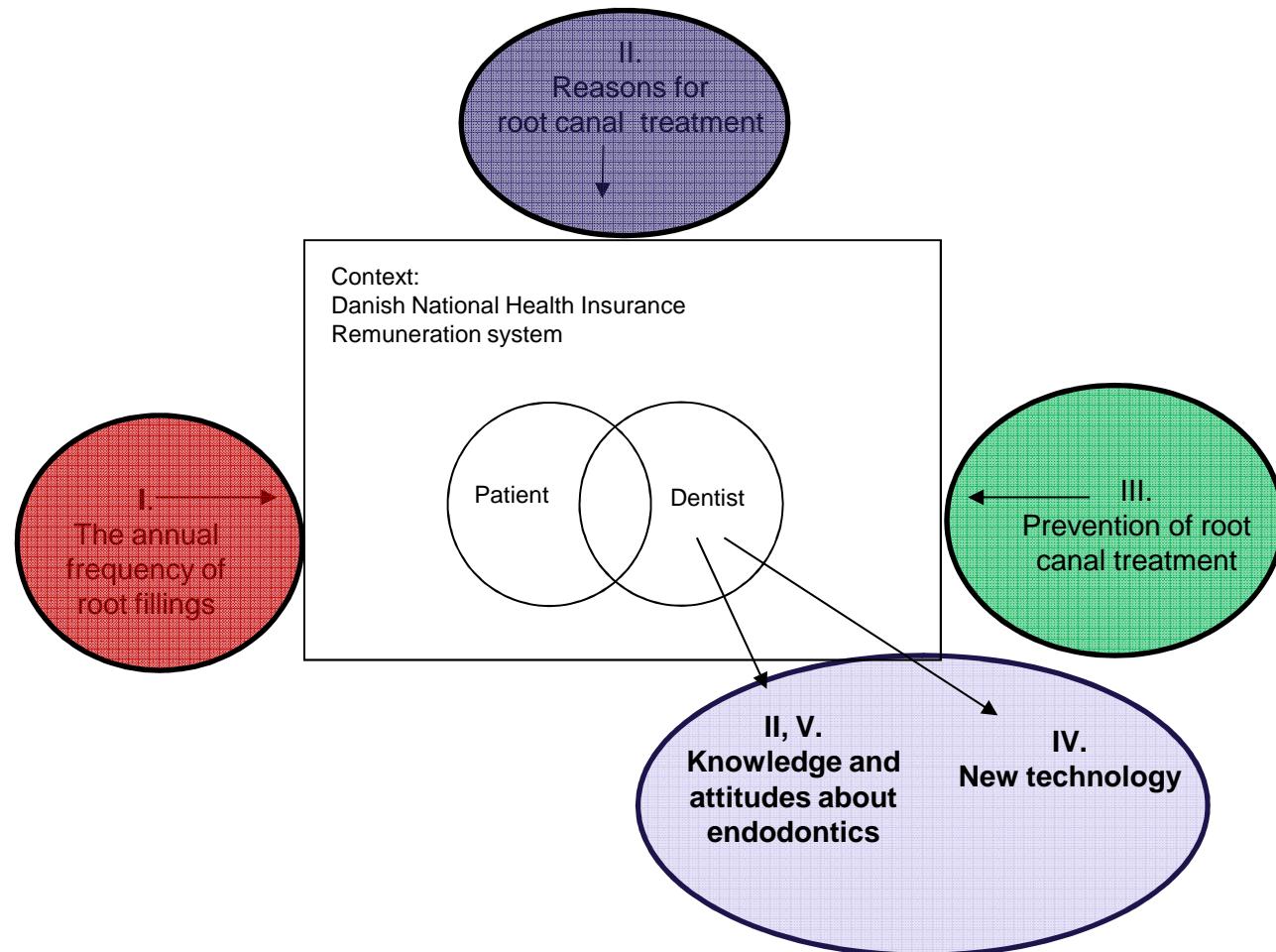
Udførelsen af rodkanalbehandlinger af sub-optimal kvalitet kan være associeret med:

- Anvendelse af sub-optimal endodontisk rutine procedurer
- Mangelfuld viden om faktorer vigtige for udfald af behandlings resultatet
- En urealistisk høj selvtillid/
tiltro til egen kunnen

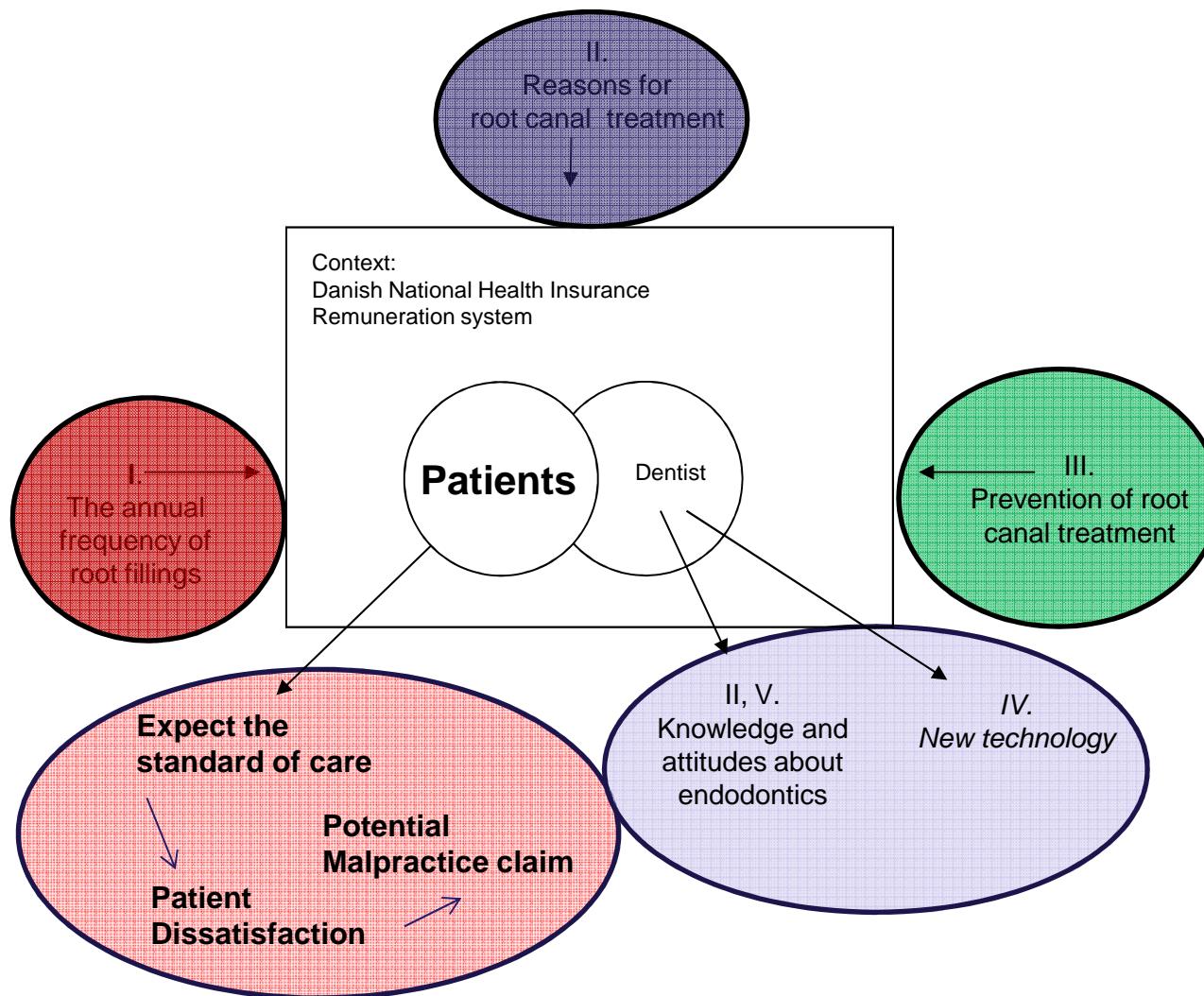
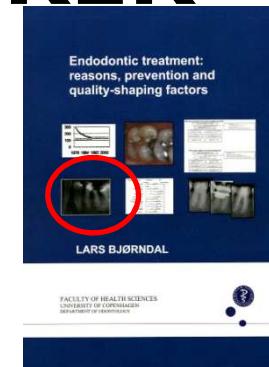

aI.
1991,
1998,
1999,
2000, Kirkevang et al.
2000, 2001, 2006
Boucher et al. 2002, Lupi-
Pegurier et al. 2002, Loftus
Dugus et al. 2003, Ridell et al.
et al. 2005, Loftus, Ridell et al.
2006

KVALITETS-SKABENDE FAKTORER

KVALITETS-SKABENDE FAKTORER STUDIE VI

Endodontisk klager

	DCB decisions				Total n (%)
	Verdict of malpractice	No verdict of malpractice	Settlement	Rejection	
Technical complications or incorrect treatment	55	74	5	3	137 (28.4)
Other reasons	56	26	3	1	86 (17.8)
Total	179	213	80	10	482 (100)

Suboptimal rod fyldning 32%

Endodontic claims and Dental Complaint Board (DCB) decisions 1995-2002. (Source: Table 3, **Study VI**. Reprinted with permission from International Endodontic Journal, Wiley-Blackwell, Oxford).

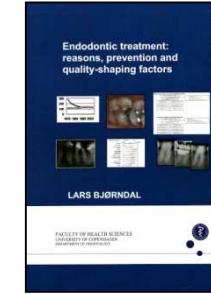
**Endodontisk klager kan ses
som toppen af isbjerget**

....afspejlende de kroniske problemer under overfladen

Samlet date vedr. kofferdam fra afhandling

- **At lave et aseptisk arbejdsfelt blev af alment praktiserende tandlæger anset som den mest vanskelige procedure (mulig årsag til manglende anvendelse)**
- **Mikrobiologi emnet (Tandlægerne havde mindst viden om mikrobiologi – mulig årsag til manglende forståelse for anvendelse af et aseptisk arbejdsfelt)**

LØSNING
EFTERUDD. HANDS-ON!

Samlet date vedr. kofferdam og privat praktiserende tdl.

- **Plus minus smerter**

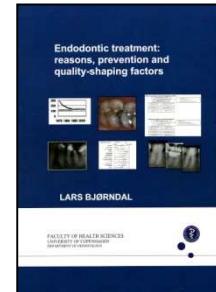
(Sucses og prognose blev primært ligestillet med smertefrihed, hvorved den kausale bakterielle rolle for apikal parodontitis var mere uklart prioriteret)

- **Teknologi 'cluster'**

(Hvis tandlæger bruger meget teknologi (apexfinder, roterende Instrumenter osv.) så anvendes kofferdam hyppigere)

- **Tandlæger opfatter ikke at der er et problem**

(Hvis en rodb. ikke er forbundet med smerter så accepteres en apikal opklaring)

**I Klagenævns materialet (fra 1994-2004) blev der
aldrig nævnt noget om anvendelse eller ikke
anvendelse af Kofferdam!**

**Noget tyder på at de guidelines der udgår fra
Universiteterne i både København og Aarhus ikke var
fuldt implementeret/indarbejdet i klagesagssystemet
i ovennævnte periode!**

Udførelsen af rodbehandlinger af sub-optimal kvalitet kan være associeret med:

- Anvendelse af sub-optimal endodontisk rutine procedurer
- Mangelfuld viden om faktorer vigtige for udfald af behandlings resultatet
- En urealistisk høj selvtillid/ tiltro til egen kunnen
- **Patienters utilfredshed som dokumenteret i klagesager**

KONKLUSIONER

I til trods for en markant nedgang i caries:

- Endodontisk behandling er en stigende del af tandlægernes aktivitet og det er blevet mere og mere komplikerede behandlinger
- Caries i vitale tænder – hoved årsag til rodbehandling

Som en endodontisk forebyggende strategi:

- Gradvis ekskavering viser en signifikant højere succes rate
- Ingen forskel efter kontrol mellem to overkapnings - procedurer og en meget lav succes observeres

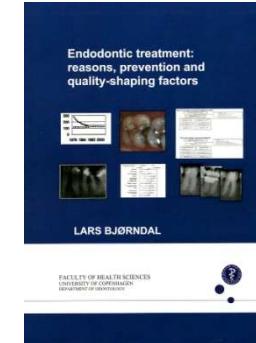
KONKLUSIONER

Potentielle faktorer der influerer rodbehandlings kvalitet blandt alment praktiserende tandlæger kunne være:

- Lav tilegnelse af ny teknologi, herunder anvendelsen af kofferdam
- Forskellig fokus på hvad der bestemmer prognose for endodontisk behandling
- En måske urealistisk høj tiltro til egen kunnen hvad angår udførelsel af rodbehandlinger
- Et klage system og dens bedømmelse af endodontiske sager

Fremtidige veje at følge!

De facto

Hvad vi kan opnå

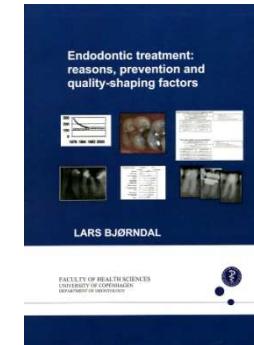

Success

Gabet er stort

Fremtidige veje at følge!

De facto

Hvad vi kan opnå

**Reducer
antal af
endodontisk
behandlinger**

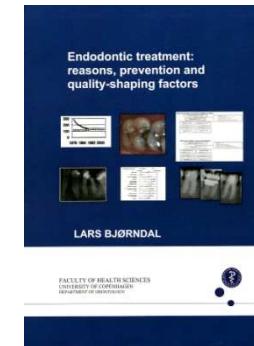
Success

Gabet er stort

Future ways to proceed!

De facto

Hvad vi kan opnå

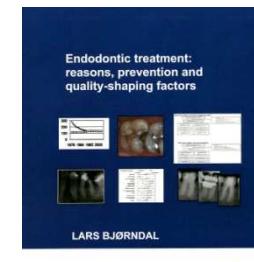
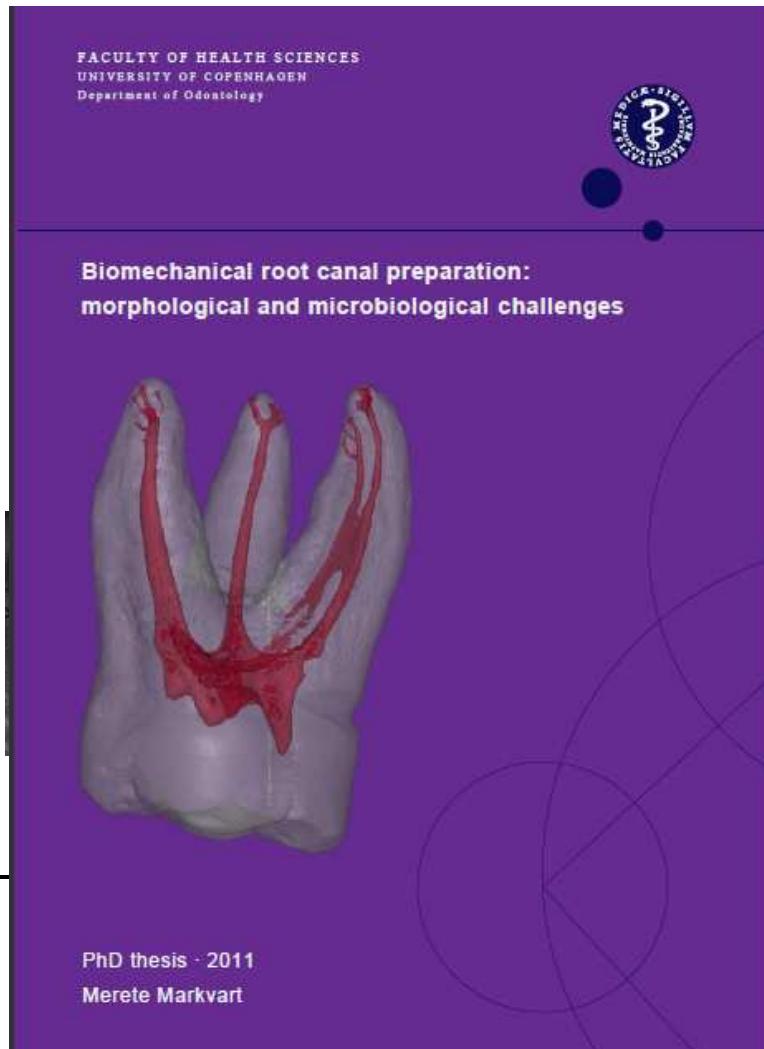
**Tdl'ens
evne til
at ændre
rutiner?**

Success

Mere POST GRADUATE viden vil også påvirke!

Måske er tiden snart moden til et Endodontisk
Speciale i Dk

Success

Gabet er stort

Acknowledgements:

Claes Reit

The Danish Dental Association and The Copenhagen Dental Association

Chief advisor Christian Holt

The Danish National Health Insurance

Niels Keiding

Christian Gluud

Per Winkel including acknowledgements to the CTU staff

Merete Markvart, Gitte Bruun and Else Lykke Bjerre

Marianne Kjældgaard, Peggy Näsmann, Marianne Thordrup,

Irene Dige, Bente Nyvad, Helena Fransson, Anders Lager,

Dan Ericson, Kerstin Petersson, Jadranka Olsson,

Eva Magnusson-Santimano, Anette Wennström, Christina Rudby

The staff of the Section of Cariology and Endodontics

Eva-Marie Reinwald, Ulla Larsen and Helga Givskov

Kim Ekstrand, Vibeke Qvist, Ulla Pallesen and Svante Twetman

Copenhagen University

Financial support from: Danish Agency for Sciences and Innovation

and the Danish Regions. Plandent, KerrHawe, 3m Espe, LM-instruments,

Dentsply, DeTrey Dentsply, and Gedr. Brassler.

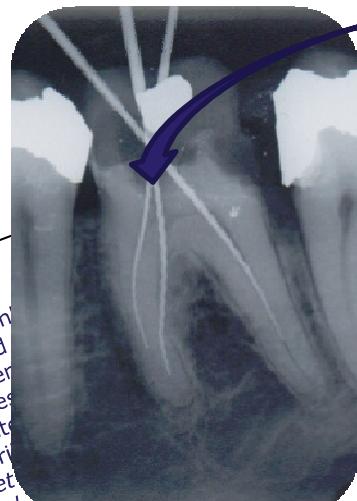
*Alt andet lige
giver kofferdam
et bedre
behandlings -
forløb eller hva'?*

..... HVAD ER DET NU LIGE MED KOFFERDAM PROBLEMATIKKEN ?

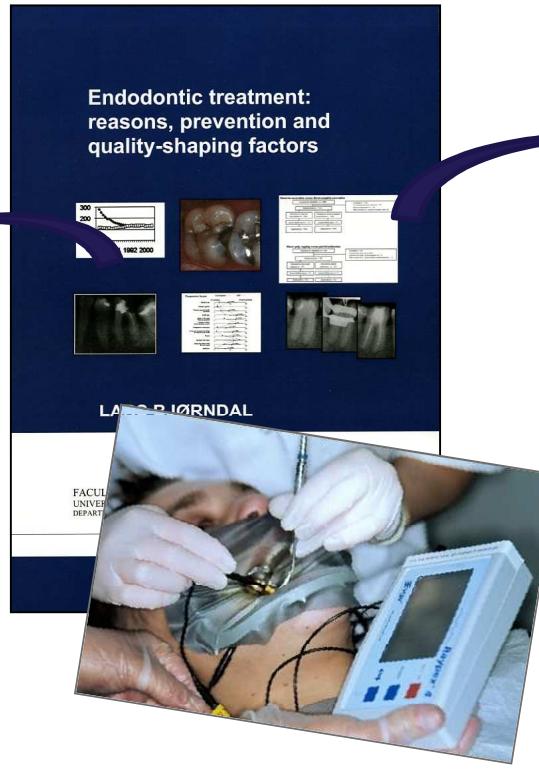

Der er et stort gab - mellem hvad der kan lade sig gøre og det der kan dokumenteres på populations data – vi ved kofferdam bruges af få i privat praksis - Er rutinemæssigt brug af kofferdam således en faktor der kan mindske dette gab ?

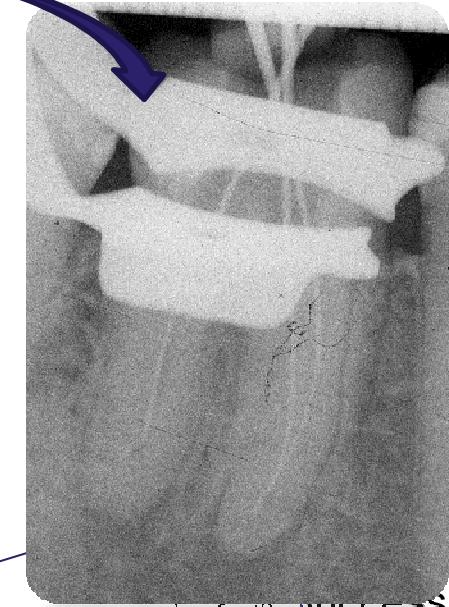
De facto

Bergen
Allard
Ecker
Ödebr
Peter
Eric
et al.
al.
1997,
1998,
1999,
2000,
2001,
2006
Boucher et al. 2002, Lupi-
Pegurier et al. 2003, Loftus
et al. 2005, Ridell et al.
2006

Hvad man kan opnå

Strindberg
Petersson et al.
Kerekes & Tronstad 1979,
Sjögren et al. 1990.

Gabet er stort!

Viden om årsag til apikal parodontitis vigtigt!

Kobling mellem bakterier og udvikling af parodontitis apicalis

Observationer i dyr eksperimenter

- Det klassiske rotte studie
(Kakehashi, Stanley & Fitzgerald 1965)
- Abe studierne
(Möller, Fabricius, Dahlén, Öhlman & Heyden 1981)

Det klassiske rotte studie (Kakehashi, Stanley & Fitzgerald 1965)

Gruppe 1:
'Normalt miljø'

Alle rotter der blev pulpa perforeret i et normalt miljø fik svær inflammation og nekrose . Alle i et sterilt miljø fik dentin bro svarende til perforationerne.

Gruppe 2:
Sterilt miljø

Abe studierne (Fabricius artiklerne 1981-82)

'Aberne' deles i to grupper:

Aseptisk
nekrotiseret-
efterfulgt af
en forsegling
så de vedblev
med at være
bakterie-fri

Aseptisk
nekrotiseret -
efterfulgt af
infektion
fra oral
flora (ved at
lade tand stå
åben)

Kontrolleres klinisk,
mikrobiologisk radio-
logisk og histologisk!

Alle non-inficerede kanaler
er fortsat sterile efter 6-7
mdr., og der ses ingen
apikal opklaring

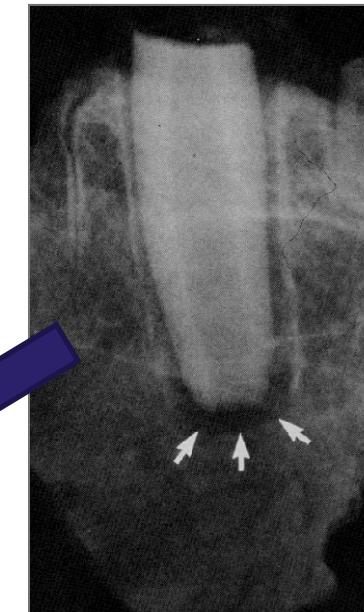
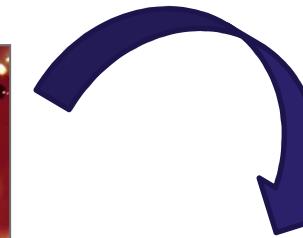
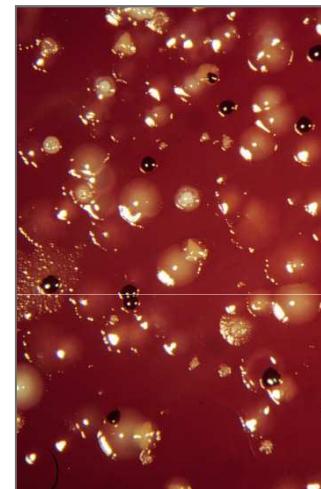
Alle de bakterie inficerede rodkanaler
viser histologisk kraftig inflammatorisk
reaktion i det periapikale område

Abe studierne (Fabricius artiklerne 1981-82)

De bakterie inficerede rodkanaler - radiologiske fund:

**Infektion fra
oral flora**
(ved at lade
tand stå
åben)

**Størstedelen (90%) af tænderne
med bakterie- inficerede rodkanaler
viser apikal opklaring på rtg-billedet.**

Kobling mellem bakterier og udvikling af parodontitis apicalis

Observationer i dyr eksperimenter

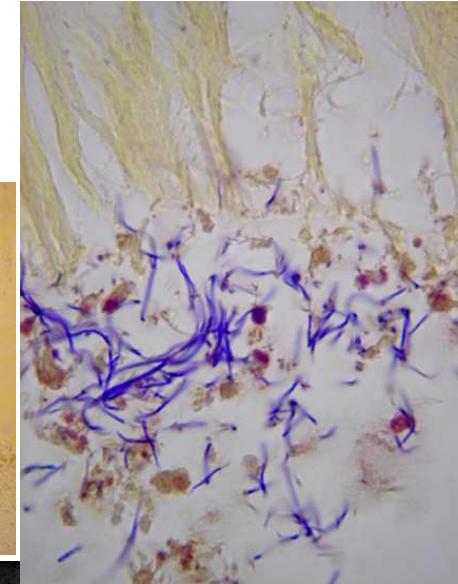
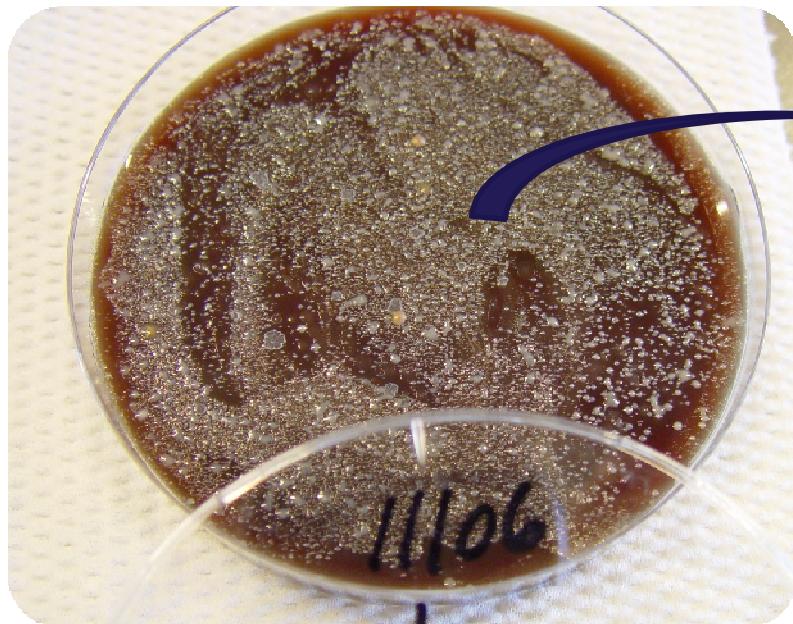
- Det klassiske rotte studie
(Kakehashi, Stanley & Fitzgerald 1965)
- Abe studierne
(Möller, Fabricius, Dahlén, Öhlman & Heyden 1981)

Observationer i human studier

- Mikrobiologi i traumatiseret tænder (Bergenholtz 1974)
- Mikrobiologi i rodkanaler og periapikalt væv (Möller 1966)
- Mikrobiologisk undersøgelser i nekrotisk pulpa
(Sundqvist 1976)

Det videnskabelige grundlag

Courtesy Dr. Ricucci

Tandlægeskolen Cariologi og Endodonti, Lars Bjørndal

- Kort sagt kender vi i dag årsag og udvikling til en apikal parodontitis - og derfor er det relevant at mindske kontaminering på alle de områder hvor det kan lade sig gøre – også når det gælder den vitale pulpa!

- I det følgende ses en række tiltag der skal mindske kontaminering og hvor anvendelse af afvasket kofferdam er central! Bemærk oplukningskavitet prioriteres inden, idet man herved ikke mindsker overblik og undgår risiko for forkert oplukningsretning samt eksempelvis perforationer!

De 10 befalinger ved forebyggelse af endodontisk infektion:

1. Fjern plaque og tandsten på aktuelle tand og de 2 nabo tænder før kofferdam og færdiggør oplukningskavitet.
2. Isoler med kofferdam fordi det:
 - Muliggør afvaskning af arbejdsfeltet.
 - Det øger synligheden/kontrasten i arbejdsfeltet
 - Forhindre tab af instrumenter i hals
 - Beskytter mundslimhinden for de medikamenter der anvendes
3. Afvask arbejdsfelt med desinfektionsmiddel.
4. Ekskaver rester af caries og fjern insuf. fyldning, idet residual bakteriere kan kontaminere rodkanalen
5. Arbejd med sterile instrumenter
6. Undgå berøring med den del der introduceres i kanalen. (dvs. pincet når bor skal monteres m.m.).
7. Sterile paperpoints
8. Sterile beholder til medikamenter
9. Husk desinfektion af guttaperka i NaOCl (1 min)
10. Koronal forsegling (prov. Fyldn. lag tykkelse minimum 5 mm).

Treatment of Endodontic Infections, Siqueira JF, 2011, Quintessence Publ.

De 10 befalinger ved forebyggelse af endodontisk infektion:

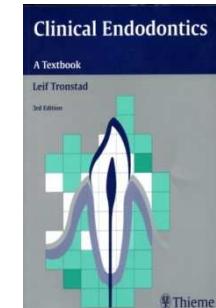
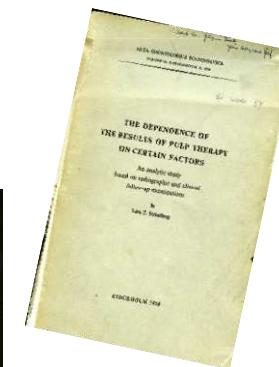
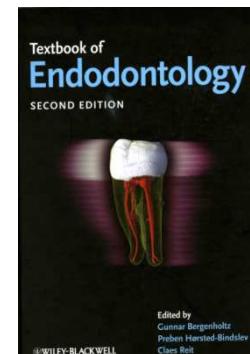
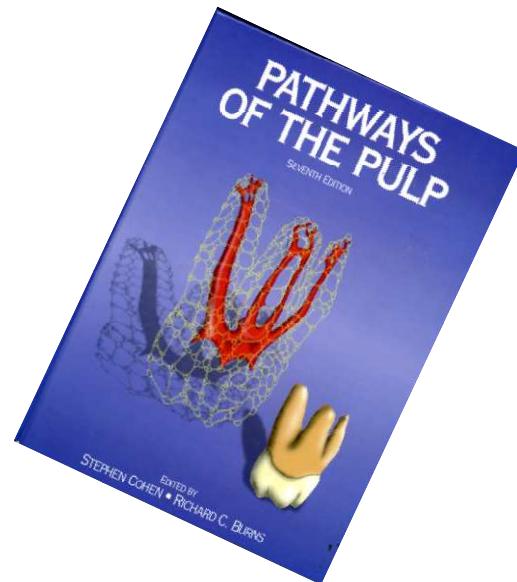
1. Fjern plaque og tandsten på aktuelle tand og de 2 nabo tænder før kofferdam, og færdiggør oplukningskavitet.
2. **Isoler med kofferdam fordi det:**
 - **Muliggør afvaskning af arbejdsfeltet.**
 - **Det øger synligheden/kontrasten i arbejdsfeltet**
 - **Forhindre tab af instrumenter i hals**
 - **Beskytter mundslimhinden for de medikamenter der anvendes**
3. Afvask arbejdsfelt med desinfektionsmiddel.
4. Ekskaver rester af caries og fjern insuf. fyldning, idet residual bakteriere kan kontaminere rodkanalen
5. Arbejd med sterile instrumenter
6. Undgå berøring med den del der introduceres i kanalen. (dvs. pincet når bor skal monteres m.m.).
7. Sterile paperpoints
8. Sterile beholder til medikamenter
9. Husk desinfektion af guttaperka i NaOCl (1 min)
10. Koronal forsegling (prov. Fyldn. lag tykkelse minimum 5 mm).

Treatment of Endodontic Infections, Siqueira JF, 2011, Quintessence Publ.

Behandlingsresultaterne når aseptisk arbejdfelt med kofferdam er anvendt?

- For pulpektomier er de generelt høje 90 -95%.
- For tænder med apikal parodontitis omkring 10-15% lavere.

Tandlægeskolen Cariologi og
Endodonti, Lars Bjørndal

Hvad er behandlingsresultaterne når der
ikke rutinemæssigt er anvendt
kofferdam?

- Data findes ikke direkte!

**MEN.....DER ER
NOGLE INDIKATIONER
PÅ HVORDAN DET GÅR!**

Success rate of endodontic treatment of teeth with vital and nonvital pulps. A meta-analysis

Kojima et al. 2004

- Inkluderer primært studier hvor der er anvendt kofferdam og finder en samlet akkumuleret succes rate på 82% for rodbehandlede tænder uden apikal opklaring og 71.5% for tænder med apikal opklaringer

**.....men et studie inkluderes hvor
man har en mærkbar lavere
succes rate !**

ORAL SURGERY ORAL MEDICINE ORAL PATHOLOGY
Volume 97, Number 1

Kojima et al 97

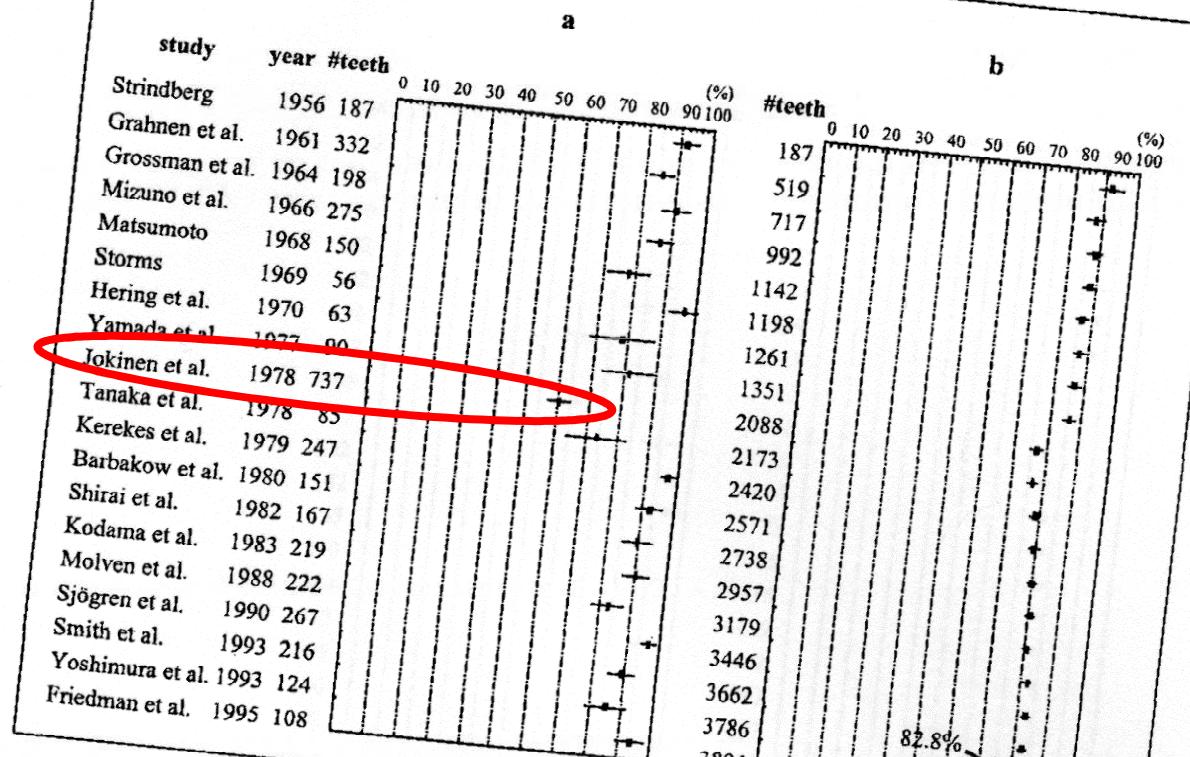

Fig 1. Success rate for teeth with vital pulp. **A**, Success rate (%), 95% confidence intervals. **B**, Cumulative success rate (%), 95% confidence intervals.

Clinical and radiographic study of pulpectomy and root canal therapy Jokinen et al. 1978

- Succes raten er 71% uden apikal opklaring
- Succes raten er 55% med apikal opklaring
-
- **I dette studie anvendes kofferdam ikke rutinemæssigt (~50%)**

Status af observationelle studier med ukontrolleret anvendelse af kofferdam!

ORAL SURGERY ORAL MEDICINE ORAL PATHOLOGY
Volume 97, Number 1

Kojima et al 97

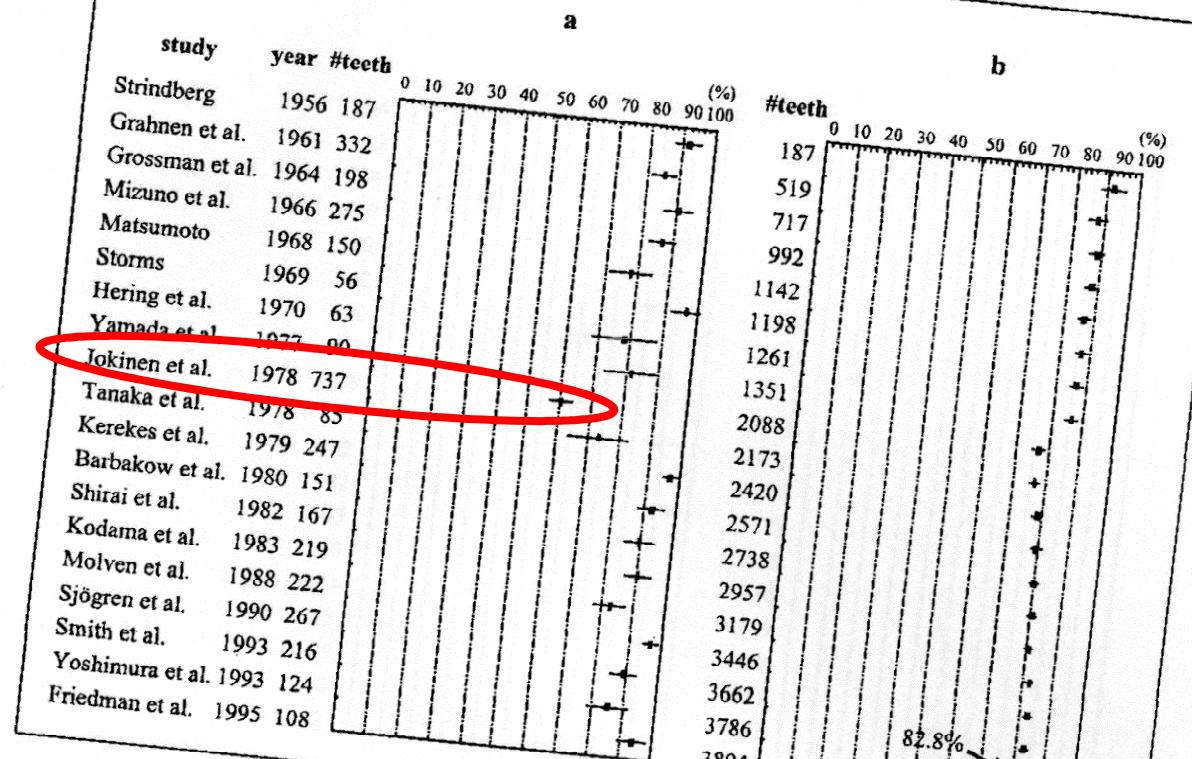
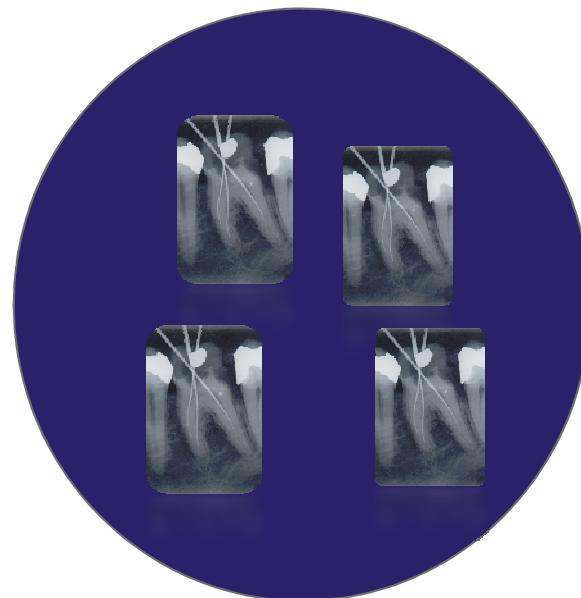

Fig 1. Success rate for teeth with vital pulp. **A**, Success rate (%), 95% confidence intervals. **B**, Cumulative success rate (%), 95% confidence intervals.

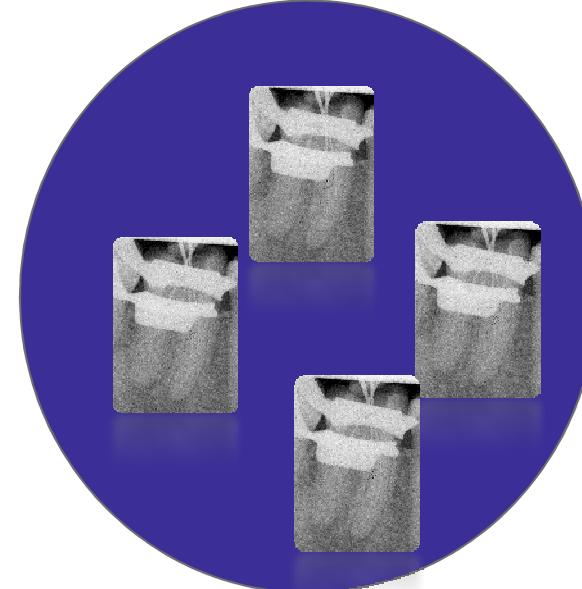

- Manglende basalkontrol af faktorer der kan have betydning for resultatet er grunden til at +/- kofferdam forsøget aldrig kommer!

Minus aseptik

Plus aseptik

Randomisede klinisk forsøg 'check' liste –kommer forsøget plus minus kofferdam - NEJ

